

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ana Bilim Dalı

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM
YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Filiz BARAN

İstanbul,2008

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ana Bilim Dalı

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM
YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞVE ÖNERİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Filiz BARAN

Danışman:Prof. Dr. Canan ÇETİN

İstanbul,2008

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞVE ÖNERİLERİ

Filiz BARAN

Yüksek Lisans Tezi
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Anabilim Dalı
Tez Danışmanı: Prof. Dr. Canan ÇETİN

Bu çalışmada ilköğretim okulu öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşleri neler olduğu amaçlanmıştır.

Araştırma,"İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi resmi ilköğretim okullarında çalışan 150 öğretmen" üzerinde gerçekleştirilmiştir.Elde edilen veriler t-testi, varyans analizi, pearson analizleri SPSS'de yapılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre,kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde adanma göstermektedirler.Eğitim durumu,yaş,kıdem,çalışma süresi uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimine ilişkin görüşleri etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Hizmetiçi Eğitim,Bilgisayar Eğitimi

ABSTRACT

THE OPINIONS AND SUGGESTIONS OF THE TEACHERS ABOUT THE MINISTRY OF EDUCATION'S APPLICATION OF COMPUTER EDUCATION THROUGH DISTANCE IN-SERVICE TRAINING METHOD

Filiz BARAN

**Master of Science Thesis
Sub- Department of Educational
Administratron And Supervision
Supervisor:Prof. Dr. Canan ÇETİN**

In this study, it is aimed to determine the opinions and suggestions of the teachers about the Ministry of Education's application of computer education through distance in-service training method.

The research has been made with 150 teachers working in governmental schools in Gaziosmanpaşa, Istanbul. The data acquired has been interpreted through making t-test, variance analysis and Pearson analysis in SPSS.

According to the findings of this research female teachers show a higher level of dedication compared to male teachers. Level of education, age, seniority and working duration affect the opinions about the application of computer education through distance in-service training method.

Key Words: Distance In-service Training, Computer Education.

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ana Bilim Dalı

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM
YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Filiz BARAN

İstanbul,2008

T.C.
Yeditepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Ana Bilim Dalı

**MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM
YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN
ÖĞRETMEN GÖRÜŞVE ÖNERİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Filiz BARAN

Danışman:Prof. Dr. Canan ÇETİN

İstanbul,2008

Milli Eğitim Bakanlığında Uzaktan Hizmetleri Eğitim Yöntemiyle
Bilgisayarlı Eğitim Uygulamaları İlişkisi Öğretmene Görev ve Sorumlulukları

..... Filiz BARAN

ONAY

Jüri:

Tez Danışmanı : Prof. Dr. Canan ÇETİN..... *Canan Çetin*

Üye : Prof. Dr. Sefer ADA..... *Sefer Ada*

Üye : Dr. Mustafa FARSAKOĞLU..... *Mustafa Farsakoğlu*

Yüksek lisans tezi onay tarihi: 21.1.2008

ÖNSÖZ

Bilgi toplumunda oluşan hızlı değişimler, eğitim örgütü olan okulların dinamik olması, gelişmeleri ve yenilikleri yakalaması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Okulların bilgi toplumuyla uyumu ise örgüt çalışanlarının bilgi toplumuna uyumuyla bağlantılıdır. Okulların başarısı, örgüt bireylerinin katkılarıyla sağlanabilir. Eğitim bahçeleri olan okulların bahçıvanları olan öğretmenler, fikir ve eylemleriyle içinde buldukları eğitim örgütlerinin hissedarıdır. Başarılı, kendisiyle barışık, özgüvenini kazanmış bireyler ve buna bağlı olarak mutlu aileler ve mutlu toplumlar eğitim örgütü okulların başarısı olarak görülebilir. Bu durum okul başarısına üst seviyede etki eden öğretmenlerin işlerine karşı duydukları şevk ve heyecanın varlığının önemini ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmam sırasında bana yardımcı olan tez danışmanım Prof. Dr. Canan ÇETİN'e şükranlarımı sunarım. Destek ve yardımlarını hiçbir zaman benden esirgemeyen okulumuz Müdür Yardımcıları, Eşref KIZILAY ve eşi Öznur KIZILAY ' a , İdris KOÇYİĞİT ve eşi Nükhet KOÇYİĞİT' e , anket çalışmasını yürütmemde yardımcı olan öğretmen arkadaşlarıma, beni yetiştiren ve her zaman başarılı olacağıma inanan aileme teşekkür ederim.

İstanbul, 2008

Filiz BARAN

ÖZET

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI'NIN UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM YÖNTEMİYLE BİLGİSAYAR EĞİTİMİ UYGULAMASINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞVE ÖNERİLERİ

Bu çalışmada ilköğretim okulu öğretmenlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin neler olduğu amaçlanmıştır.

Araştırma,"İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi resmi ilköğretim okullarında çalışan 150 öğretmen" üzerinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen veriler t-testi,varyans analizi,pearson analizleri SPSS'de yapılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre,kadın öğretmenler erkek öğretmenlere göre daha yüksek düzeyde adanma göstermektedirler.Eğitim durumu,yaş,kıdem,çalışma süresi uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimine ilişkin görüşleri etkilemektedir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Hizmetiçi Eğitim,Bilgisayar Eğitimi

ABSTRACT

THE OPINIONS AND SUGGESTIONS OF THE TEACHERS ABOUT THE MINISTRY OF EDUCATION'S APPLICATION OF COMPUTER EDUCATION THROUGH DISTANCE IN-SERVICE TRAINING METHOD?

In this study, it is aimed to determine the opinions and suggestions of the teachers about the Ministry of Education's application of computer education through distance in-service training method.

The research has been made with 150 teachers working in governmental schools in Gaziosmanpaşa, Istanbul. The data acquired has been interpreted through making t-test, variance analysis and Pearson analysis in SPSS.

According to the findings of this research female teachers show a higher level of dedication compared to male teachers. Level of education, age, seniority and working duration affect the opinions about the application of computer education through distance in-service training method.

Key Words: Distance In-service Training, Computer Education.

ÖZGEÇMİŞ

Filiz BARAN

Sosyal Bilimler Enstitüsü

Eğitim Yönetimi Ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

Eğitim:

Lisans 1996 Niğde Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sınıf Öğretmenliği

Lise 1989 Bursa Karacabey Lisesi

1996-1999 Sınıf Öğretmeni-Suatlar İlköğretim Okulu, Gaziosmanpaşa-İstanbul

1999- Okul Müdürü -Suatlar İlköğretim Okulu, Gaziosmanpaşa-İstanbul

Kişisel Bilgiler:

Doğum Yeri Ve Yılı: Karacabey, 30 Ocak 1972

Yabancı Dil:

İngilizce

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
ÖZGEÇMİŞ	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
BÖLÜM I GİRİŞ	1
1.1.PROBLEM CÜMLESİ	5
1.2.ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	6
1.4.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLAR	7
1.5.TANIMLAR	7
BÖLÜM II UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM	8
2.1.EĞİTİM	8
2.2.HİZMETİÇİ EĞİTİM	15
2.2.1 Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları	16
2.2.2.Hizmetiçi Eğitimin Nedenleri	18
2.2.3.Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği	19
2.2.4. Hizmetiçi Eğitimin Türleri.....	21
2.2.5.Sosyalleştirme Eğitimi.....	21
2.2.6.Değişikliklere Uyum Eğitimi.....	21
2.2.7.Bilgi Tazeleme Eğitimi.....	22
2.2.8.Üst Düzey Görevlere Hazırlama Eğitimi	22
2.2.9.Hizmetiçi Eğitim Programlarına Verilen İsimler	23
2.2.10.Eğitim Zorunluluğunu Gösteren Belirtiler	24
2.2.11.Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri.....	26
2.2.12.Hizmetiçi Eğitimin Sağladığı Yararlar	27
2.2.12.1.Kurumsal Yararlar.....	27
2.2.12.2.Bireysel Yararlar.....	29
2.2.13.Hizmetiçi Eğitimin Sınırlılıkları.....	31
2.2.14.Hizmetiçi Eğitimle İlgili Yasa ve Uygulamalar.....	33
2.2.15.Hizmetiçi Eğitim Yapan Kuruluşlar.....	35
2.2.15.1.Bağımsız Kuruluşlar.....	35
2.2.15.2.Bağımlı Kuruluşlar.....	36
2.2.15.3.Yabancı Eğitim Kuruluşları ve Temsilcilikleri.....	37

2.2.16.Kurumlarda Hizmetiçi Eğitim Birimleri.....	37
2.2.17.Hizmetiçi Eğitim İhtiyacının Saptanması.....	42
2.2.18.Yeterlilik ve Türleri.....	42
2.3.UZAKTAN EĞİTİM.....	45
2.3.1.Uzaktan Eğitim Amacı	46
2.3.2.Uzaktan Öğrenim	47
2.3.3.İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim ve Özellikleri.....	50
2.3.4.Bilgisayar Destekli Eğitim Yararları.....	54
2.3.5.Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları.....	55
2.2.6.Türkiye’deki Uzaktan Eğitim Modelleri.....	56
BÖLÜM III YÖNTEM	59
3.1.Araştırma Modeli	59
3.2.Evren ve Örneklem	60
3.3.Veriler Toplama Aracı	60
3.4.Verilerin Analizi.....	65
BÖLÜM IV BULGULAR VE YORUM.....	67
BÖLÜM V SONUÇ VE ÖNERİLER.....	106
5.1.SONUÇ.....	106
5.2.ÖNERİLER.....	107
KAYNAKÇA.....	109
	EKLER
EK 1. Kişisel Bilgiler	110
EK 2. Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Anketi	111

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	Araştırma Kapsamında Ulaşılabacak Olan Öğretmen Sayıları	60
Tablo 2.	Aritmetik Ortalamaların Değerlendirilmesinde Kullanılan Aralıklar ve Yanıt Ölçeğindeki Karşılığı	66
Tablo 3.	“Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır.”Görüşüne ilişkin Yanıtlarının Dağılımı	68
Tablo 4.	“Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır. “ görüşüne ilişkin Yanıtlarının Dağılımı	69
Tablo 5.	“Fırsat eşitsizliğini en aza indirmektedir.”Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	70
Tablo 6.	“Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmaktadır”.Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	72
Tablo 7.	“Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamaktadır”. Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	73
Tablo 8.	“Katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunmaktadır”. Düzeyine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	74
Tablo 9.	“Eğitimin kalitesini arttırmaktadır” .Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	75
Tablo 10.	“Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır”.Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	76

TABLolar LİSTESİ

Tablo 11.”Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır’.Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	78
Tablo 12.“Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	79
Tablo 13.Meslekî ve Teknik Öğretim Okullarındaki Eğitim Yöneticilerinin Okulda Teknoloji İle Desteklenmiş Öğretim Metotlarının Kullanılma Düzeylelerine İlişkin Yanıtların Dağılımı	80
Tablo 14.“Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	81
Tablo 15.“Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtların Dağılımı	83
Tablo 16.“Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.’Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	84
Tablo 17.“Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.’Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	85
Tablo 18.“MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.’Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	86
Tablo 19.“Katılımcıya, anlamadığı konuları istediği kadar tekrar etme imkanı sunmaktadır.“ Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	88

Tablo 20.“Katılımcı,kendi gelişim sürecini kendi takip edebileceğinden, istediği anda konu ilerleyişini düzenleyebilmektedir.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	89
Tablo 21.“Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir.” İlişkin Yanıtların Dağılımı	90
Tablo 22.“Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtların Dağılımı	91
Tablo 23.“Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtların Dağılımı	93
Tablo 24.“Katılımcının,mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır.”Yeterlik Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	94
Tablo 25.“Katılımcının,sınıf ortamında öğrenme- öğretme sürecindeki etkinliğini arttırmaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	96
Tablo 26.“Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.” İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	97
Tablo 27.“Katılımcının,teknolojik gelişmelerle uyumlu olmasını sağlamaktadır.” Düzeylelerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	98
Tablo 28.“Katılımcılar tarafından ilgi ile karşılanmaktadır.”İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	199

Tablo 29.“Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	101
Tablo 30.“Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	102
Tablo31.“Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır.”Yeterlik Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	103
Tablo 32.“ Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir.”Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı	104

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmaya ilişkin problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın önemi, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

Teknolojik gelişmeler son yüzyılda hızlı bir değişim geçirmiş ve toplumun bir çok alanında fark edilir değişikliklere neden olmuştur. Bu değişim sonucu, toplumun ihtiyaç duyduğu birey tipi, öğrenme ve öğretme teknikleri ve bilginin dağıtımı, eğitimden beklentiler değişmiş ve artmıştır. Bu yüzden eğitim sisteminin teknolojiyle bütünleşmesi kaçınılmaz olmuştur.

Son on yıldaki teknolojik değişimler, eğitim yöneticilerini ve öğretmenleri değişik bir problemle karşı karşıya bırakmıştır. Toplum, çocuklarını bilgi çağına hazırlayacak öğretmenlerin üzerine büyük sorumluluk yüklemektedir. Aslında, hem yeni teknoloji ve uygulamaları üretebilecek, hem de bu teknolojiyi kullanacak bireyleri yetiştirmek eğitim kurumlarının görevidir. Her üç yılda bilginin kendini ikiye katladığı, her gün 7000 bilimsel ve teknik makale yayınlandığı ve son on yılda, geçen 300 yıldan daha fazla gelişmenin gerçekleştiği göz önüne alınırsa, teknolojinin değişim hızı daha iyi görülür. Eğitim yöneticisi bu hızlı değişimi yakalamalı ve teknolojinin okul ile bütünleşmesini sağlamalıdır. Bu değişimi yakalayan ülkelere bakıldığında, eğitimde teknoloji kullanımı hızla artmaktadır. Örneğin, 1981'de Amerika'daki okulların %20'sinde öğrenci başına düşen bilgisayar sayısı çok az iken, 1994'te okulların %98'inde öğrenci başına düşen bilgisayar sayısı bir ve üzerine çıkmıştır. Bilgisayarların bu kadar yaygınlaşması ve okullardaki bilgisayar sayısının artması, ne öğrencilerin bu teknolojiyi günlük kullandıkları anlamına gelmekte; ne de bu bilgisayarların öğretmenler tarafından günlük süreçlerin içine alındığını garantilenmektedir.

Araştırmalar, teknolojinin okulda etkin kullanımının öğrenci başarısını olumlu yönde etkilediğini, öğrencilerin okula ve öğrenmeye ilişkin olumlu bir tutum geliştirdiğini göstermektedir.

Teknoloji, okulların karşı karşıya kaldığı sosyal ve ekonomik problemlere çözüm üretecek araçlar toplamı değildir. Fakat teknolojinin okulda etkin kullanımı bireysel ve örgütsel üretkenliğin artırılmasında bir araç olarak görülmektedir.

Öğretim teknolojilerinin öğrenme ve öğretme üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna dair artan bir inanış olmasına karşın, öğrenmeyi geliştiren teknolojinin kendisi değil, teknolojinin doğru şekilde kullanılmasıdır.

Eğitimde teknolojinin kullanımı, eğitimin ana amacı değil, standart eğitim programını destekleyici ve zenginleştirici bir araç olarak nitelendirilmelidir.

Eğitimde kullanılan kitap, basılı materyal, resim, film, radyo, kaset çalar, televizyon, tepegöz, slayt makinesi, video, bilgisayar ve data show gibi bütün teknolojiler, eğitim sistemini etkilemiştir. Bilgiyi sunma teknolojilerinin gelişmesinin sonucunda öğretim teknolojileri de buna paralel olarak ilerlemektedir.

Eğitim yöneticisi, okulun yönetsel işlerinde de teknolojiyi etkin kullanmak zorundadır. Eğitim yöneticisi teknolojiyi her alanda okulu ile bütünleştirmek ve etkin kullanarak daha verimli ve etkili bir yönetim sergilemelidir.

Teknoloji etkili kullanılarak, eğitimi ve öğrenmeyi geliştirmek için gerekli olan ilk anahtar, liderliktir

Yirmibirinci yüzyılda eğitim yöneticisi, teknolojiyi etkin kullanmak ve eğitim programlarıyla bütünleştirmek için liderlik yapmak zorundadır. Eğitim yöneticisi teknolojiyi etkin kullanmak ve eğitim programlarıyla bütünleştirmek için okul personeli ile birlikte bir vizyon oluşturmalı ve vizyonu gerçekleştirmek için gerçekçi ve uzun vadeli planlar hazırlamalıdır. Değişim ve yeniliği gerçekleştirirken, teknolojiyi etkin kullanarak bilgiye daha etkili ulaşarak kararlarını bu verilere dayandırmalıdır.

Eğitim yöneticisi öğrencilerin başarılarını artıracak uygun teknolojileri belirlemeli, kullanımalı ve kullanımı değerlendirmelidir. Eğitim yöneticisi, öğrenci merkezli ortamı oluşturarak farklı öğrenme düzeylerine sahip öğrencilerin öğrenme

gereksinimlerini sağlayacak uygun teknolojilerin kullanımında liderlik etmelidir. Eğitim yöneticisi öğretim kadrosunun kendini geliştirmede teknolojik avantajlardan yararlanmasını sağlamalıdır. Eğitim yöneticisi örgütsel değişim ve gelişim için teknolojiyi kullanmalıdır.

Eğitim yöneticisi öğrenme, iletişim ve değerlendirmede ve ayrıca yönetimin etkililiğini artırmak için de teknolojiyi etkin kullanabilmelidir.

Eğitim yöneticisi, teknoloji kullanımında sosyal dengeleri bozacak eylemlerin içinde olmamalıdır. Eğitimde fırsat eşitliğine inanmalı ve bunu sağlamalıdır. Herkesin teknolojiye eşit şartlarda ulaşmasını ve yararlanmasını sağlamalıdır. Gelişen teknolojilerin eğitim programları ile bütünleştirilmesinde yasal, etik ve benzeri sorunlara dikkat etmelidir. Telif haklarında hassas davranmalıdır. Teknolojinin okula girmesinden dolayı oluşabilecek sakıncaları göz önüne alarak, okulun aslî işlevlerine zarar vermemesi, toplumun gelenek ve kültürünü zedelememesi için gerekli önlemleri almakta gecikmemelidir.

Teknoloji lideri olarak okul yöneticisinin, diğer yeterliklerinin yanı sıra teknolojiyi müfredatlarla bütünleştirilmesi konusunda da belli bilgi ve becerilere gereksinim duyulmaktadır. Teknolojinin okulda, okul yönetiminde, öğretim ve öğrenimde kullanımı ve bu konuda liderlik yapılması için eğitim yöneticilerine önemli görevler düşmektedir.

Teknolojinin alımı, teknoloji laboratuvarlarının kurulması, öğretmenlerin teknolojiyi kullanmaları için güdülenmesi; eksiklerin giderilmesi için sürekli bir eğitime tabi tutulmaları, teknolojik gelişmeleri takip eden personelin teşvik edilmesi ve bunun tüm okul personeline yayılması, teknolojik yeterliliği olan personelin sisteme kazandırılması, okul yönetiminde teknolojinin etkin bir biçimde kullanılması, gerekli donanım ve teçhizatın alt yapısının hazırlanması, gerekli olan finansmanın yerel ve merkezi yönetimlerden karşılanması, çevrenin (sanayi kuruluşlarının) beklentileri de gözetilerek, öğrenci velilerinin fikirleri ve beklentileri alınıp uzun vadeli planların hazırlanması; başlatılan bu sürecin geri bildirimler yoluyla denetlenmesi ve

aksaklıkların vakit kaybedilmeden giderilmesi, esnek bir yönetim izlenerek yetki devrine yönelmesi personelin ihtiyaçlarının ve fikirlerinin sürece ve sisteme alınması eğitim yöneticisinin teknolojik liderlikteki görevlerinden bazılarıdır.

Teknolojik liderliği yönetecek eğitim yöneticileri, gelişen yeni teknolojileri takip etmeli ve bu gelişmeleri okula yansıtmalıdırlar.

Teknolojinin okula ve okulun yönetim süreçlerine en önemli etkisi, okul yönetiminin ana süreçlerinden biri olan karar verme sürecine ilişkindir.

Eğitim yöneticisinin en önemli görevlerinden birisi olan karar almada, kararın etkililiğini arttıran en önemli koşul bilgidir. Teknolojinin okula girmesiyle eğitim yöneticisi bütün teknolojik araçlardan faydalanarak hem daha hızlı, hem daha fazla bilgiye sahip olmaya başladı. Teknolojinin okula girmesi ve okul yönetiminde etkili kullanılması, eğitim yöneticisinin işini bir yandan kolaylaştırırken, öte yandan bu teknolojinin düzenlenmesi ve gerekli alt yapıların hazırlanması sorumluluğunu doğurur. Eğitim yöneticisi sağlıklı kararlar vererek projelerinde başarılar sağlarken, okulda bazı değişiklikler yapmak zorunda kalmıştır. Bu değişiklikler şöyle sıralanabilir:

aşırı bilgi birikimi,

yerinden yönetim,

zaman tasarrufu, öğretimsel amaçlar, bilgisayar okur-yazarlığını herkesin kullanmasını sağlamalıdır.

Eğitim sistemimiz içinde yer alan öğretmenlerin; tutum ve davranışlarını etkileyen uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmaları algılarının, toplumlumuzun gelişmesine daha çok olumlu katkılarda bulunur duruma getirmek için; tespiti ve önemi yadsınamaz. Günümüze değin yurtdışında, öğretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmalarına yönelik birçok araştırma yapılmıştır. Ülkemizde bu alanda yapılan çalışmalar yeterli düzeye ulaşmamıştır. Ancak, her geçen gün bu alana ilgi artmaya başlamıştır. Okullardaki öğretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmaları konusunda

arařtırılmalarının yararlı olacađı ve bu alana katkı sađlayacađı dűřünűlerek " Uzaktan Hizmetiçi Eđitim yűntemiyle bilgisayar eđitimi uygulamasına iliřkin űđretmen gűrűř ve űnerileri nelerdir?" arařtırma konusu olarak belirlenmiřtir.

1.1.PROBLEM CűMLESİ

Milli Eđitim Bakanlıđı'nın uzaktan hizmetiçi eđitim yűntemiyle bilgisayar eđitimi uygulamasına iliřkin űđretmen gűrűř ve űnerileri nelerdir?

1.2.ARAşRIRMANIN AMACI

İstanbul ilinde Gaziosmanpařa İlçesinde çalışan űđretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmaları sırasında elde edilen bulgularla ileride yapılacak uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmalarına katkıda bulunmak, eğitim alanında niteliği artırmaya yűnelik uygulamalara veri elde edebilmek bu araştırmanın amacını oluşturmaktadır.

Alt Problemler,ankete katılan űđretmenlerin ařađıdaki kiřiřel bilgilerine gűre;

Yaşa ,

Cinsiyete ,

Mesleki kídeme ,

űđrenim durumlarına ,

Branşlarına ,

Yűneticilik durumlarına ,

gűre gruplandırıldıklarında; Milli Eđitim Bakanlıđı'nın uzaktan hizmetiçi eđitim yűntemiyle bilgisayar eđitimi uygulamasına iliřkin gűrűřleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasının aşağıdaki amaçlarına ;

Verimliliğine,

Mekanına,

Ekonomik boyutuna,

Teknolojik kullanıma,

Eğitim sürecinin kontrolüne,

Fırsat eşitsizliğin giderilmesine,

ilişkin görüşleri nelerdir?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulaması süresine ilişkin görüşleri nelerdir?

1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Eğitim, bireysel ve toplumsal gelişmişliğin en önemli unsuru olup, birey ve toplumun ekonomik, sosyal ve kültürel alanlarda; milli ve evrensel hedeflerine ulaşmasında en temel araçtır. Çağımızın gerekleri, bireyleri ve toplumları güçlü ve donanımlı olmaya itmektedir. Değişim ve gelişmeler bilgiyi gerektirir. Bu nedenle bilgi önemli bir güçtür. Bilgi toplumu olma çabasındaki insanlık, eğitimin her yönüyle ele alınıp değerlendirilmesini ve geliştirilmesini ilk hedef olarak görmektedir.

Toplumların eğitim kavramını ve eğitim hizmetlerini özdeşleştirdiği örgüt okuldur. Okuldaki eğitim ve öğretim etkinliklerinin genel amacı; bir ülkenin geleceği olan bireylerin bilgi, beceri ve davranış olarak sağlıklı ve verimli şekilde yetişmelerini sağlamaktır. Okulun üzerinde çalıştığı hammadde insandır, ürünü de insandır. Bireylerin farklılaşmasını sağlayan okulun, bu yönüyle, diğer örgütlerden ayrı bir özellik taşıdığı söylenebilir. Aynı zamanda; okulun sosyal bir sistem olduğu, formal

ve informal yanlarının dengeli biçimde çalıştırılması gerekliliği; davranış bilimleri ve insan ilişkilerinin eğitimde yerinin önemini ortaya çıkarmaktadır. Bunun için; okul ortamında bulunan öğretmenlerin, teknolojik gelişmelere uyum sağlaması gerektiğini vurgulamak ve bu çalışmalarını yaparken öğretmen görüşlerini dikkate alması , elde edilenlerin; alana katkı sağlaması düşünülmektedir. Ülkemizin geleceği ve eğitim örgütlerinin işleyişi açısından bu konunun bilimsel bir araştırma ile ortaya konmasının yararlı olacağı düşünüldüğünde, bu araştırmanın önemli sonuçlar ortaya koyması umulmaktadır.

1.4.ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma İstanbul ili Gaziosmanpaşa İlçesinde bulunan resmi ve özel okullarında 2006-2007 öğretim yılında görevli öğretmenlerin görüş ve önerilerinden elde edilen veriler ile sınırlıdır.

İncelenen her okulda 1 öğretmenin görüşü ile sınırlıdır. Öğretmenlerin soruları içten yanıtlamaları için kimlik bilgileri kullanılmamıştır.

1.5.TANIMLAR

Hizmetiçi eğitim;kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir (Türk Dil Kurumu, 1974:Akt. Taymaz, 1997)

United States Distance Learning Association uzaktan eğitim programlarını, “Uydu, video, grafik, bilgisayar ve multimedia destekli elektronik araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır.” olarak ifade eder.

BÖLÜM II

UZAKTAN HİZMETİÇİ EĞİTİM

Bu bölümde konu ile ilgili temel kavramlar ve Eğitim,Hizmetiçi Eğitim,Uzaktan Hizmetiçi Eğitim ile Bilgisayar Eğitimi Uygulamaları ile ilgili literatüre ilişkin araştırmalar yer almaktadır.

2.1.EĞİTİM

Bir toplumun gelişebilmesi için tüm üyelerini amaçlarına göre yetiştirmek zorundadır. Bu zorunluluk bireyleri içinde buldukları topluma uyma, moralleri yükseltme, güdüleme, kişiliklerini geliştirme, mesleki yeterliklerini artırma, ileri doğru gitme ve yükselme gibi çabaların gerektirdiği bilgi, beceri ve alışkanlığın kazandırılmasını kapsamına alır. Bu gereksinmelerin karşılanması, eğitim ortamının sağlanmasına bağlıdır. Toplum üyeleri için düzenlenecek eğitim, üyelerin ömür boyu yararlanabilecekleri sürekli bir eğitim olmalıdır. Hiç bitmeyecek olan bu yaşam boyu eğitim, insanın varlığı için vazgeçilmez bir eklenti değil, daha çok ve insanca var olmanın başlıca temelidir. Bu görüşlerden hareketle, her toplum kendi gereksinimlerini karşılayacak bir eğitim sistemi geliştirir. Tarihsel gelişmede, görüşlerde, sosyal ve ekonomik koşullarda değişikliğin bulunması nedeni ile hiç bir toplum, diğer bir toplumun eğitim sistemini aynen kabul edemez (Gramer, 1974: Akt. Taymaz,1997). Ayrıca eğitim dinamik bir süreçtir. Hizmet ettiği toplumdaki sürekli değişimler ve gelişmeler eğitim sistemini de etkileyerek bu gelişmelere göre şekillendirmeye doğru götürür. Bu nedenle özellikle bir toplumda yapılacak eğitim için tek bir modelin önerilmesi doğru değildir.

Eğitim, tek bir araç olmamakla birlikte, kişinin ve toplumun sosyal ve ekonomik gelişme ve değişimlere uyabilmesini sağlayan iyi bir süreçtir. Özellikle çağımızda teknolojik değişimlerin gerektirdiği bilgi ve beceri seviyeleri yükseldikçe, eğitimin geleneksel olan belirli sürelerle ve programlarla sınırlandırılması

zorlaşmaktadır. Sürekli olarak bireyin bu değişikliklere kendini uydurması ve değişen veya eklenen eğitim koşullarını yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi gerekmektedir. Teknoloji iş hayatını, sosyal ve ekonomik koşullarının yerine getirmesi için yaşamını eğitim süreci içerisinde geçirmesi gerekmektedir. Teknoloji iş hayatını, sosyal ve ekonomik koşulları değiştirirken, kaçınılmaz bir şekilde kişi ve iş arasındaki ilişkiyi de özelliği "değişiklik" kelimesi ile tanımlanabilir. Teknoloji etkilerin yerini alan yeni bir sosyal ve ekonomik ilişkiler sorunu olmayıp, yaşamak için değişikliği kabul eden ve gittikçe artan bir hızla kendisinin yerini alan ilişkiler sorunudur (Venn, 1968:Akt. Taymaz,1997).

Çağımızda hızla gelişen bilim ve teknoloji, birey ve toplum yaşantısını büyük ölçüde etkilemekte, sosyal kurumların yapı ve fonksiyonlarını da değişikliğe zorlamaktadır. Sosyal bir sistem olan eğitim, kişileri bir yandan toplumdaki yeni bilgiler ve hüneler yaratmak yoluyla da toplumun değişen koşullara uymasını kolaylaştırmaktadır (Bursalıoğlu, 1976:Akt,Taymaz,1997).

İnsanın çevresinde oluşan değişiklikler bilinen ve var olanlar dışında yeni etkiler yapar. Bireyin bu farklı etkileri yen tepkiler göstermesi zorunludur.

Böyle bir ortamda, eğitim insanın çevresinde sürekli oluşan değişmelerin karşılamak üzere yeni davranışlar kazandırmakla yükümlüdür. Eğitim sisteminin hem çevredeki değişmelere uyum sağlayacak, hem de çevrede istenilen değişmeleri oluşturabilecek yeterliğe ulaştırması gerekecektir (Başaran, 1977:Akt.Taymaz,1997)

Genellikle eğitim insan ömrünün ilk yıllarında yoğunlaşmış olması bir rastlantı sonucu sayılamaz. Çocukların okullara gönderilmesini daha uygun ve ussal bir yöntem haline getiren sosyal ve ekonomik nedenler vardır. Aslında eğitimi bireyin gençlik dönemi süresince bir defada sağlanan bir süreç olmaktan çıkarılıp, yaşam boyunca diğer etkinlikler ve özellikle istihdamla rotasyon halinde uygulanan bir sisteme dönüştürülmesi gerekir.

Makro açıdan bakıldığında eğitim, toplumun yaratıcı gücünü ve verimini arttıran, kalkınma çabasının gerçekleşmesi için gerekli nitelik ve nicelikte elemanların yetişmesini sağlayıcı ve toplumda kişilere yeteneklerine göre yetişme olanağı veren en etkili bir araçtır. Bilim ve politika adamları eğitimi çoğu kez kalkınmanın motoru olarak tanımlar. Eğitim, birey olarak yüksek bir yaşama düzeyi elde etmenin başlıca yolu, hem toplum olarak gelişme ve ilerlemenin, ileri ülkeler arasında yer almanın ve hem de bir ülkede demokratik bir siyasal ve toplumsal yaşamı gerçekleştirmenin temel bir yoludur". Gerçekten eğitim bir ülkenin kalkınmışlığı ile eş anlamda kullanılabilir. Eğer bir ülke eğitim sorunlarını büyük ölçüde çözümlenmiş ise o ülke kalkınma ve gelişme sürecine girmiş demektir. Örneğin ünlü ekonomist Adam SMITH "Milletlerin Zenginliği" adlı yapıtında eğitim ile kalkınma arasındaki ilişkiyi şöyle belirtmektedir". "Eğitim süreci içinde bireylerin öğrenme, inceleme, araştırma ve görüşme kapasitelerinin artırılması belirli yeteneklerin kazanılmasına yol açmakta ve gerçekleştirilmiş bunun sabit kapitalin reel bir harcama türü olarak ifade edilmektedir. Bu yetenekler her ne kadar kişisel kazanç şeklinde görünmekte ise de gerçekte bireylerin oluşturduğu topluma mal olan zenginliklerin bir bölümüdür" Bu nedenle bir çok ekonomist, ülkelerin gelişme kriteri olarak kişi başına düşen ulusal gelirden daha çok o ülkenin sahip olduğu eğitilmiş. İnsan gücü oranını kalkınmışlık ölçütü olarak alınmasını önerir.

İşletme açısından bakıldığında, çalıştırılan insan gücünün daha verimli olması için çeşitli eğitim programlarının devreye sokularak iş görenlerin bilgi, beceri ve davranışlarında olumlu gelişme sağlanması amaçlanır.

Eğitim en kısa anlatımla bir değişim sürecidir". Bu açıdan bakıldığında bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıllı olarak meydana gelen değişim sürecine eğitim denebilir. Eğitim sadece davranışların değişmesi değil aynı zamanda yatay ve dikey düzeyde bilgi kapasitesini arttıran, yetenek ve becerileri geliştiren, düşünce yapısını besleyen bir değişim olgusu olarak da değerlendirilmelidir. Bir başka yazara göre eğitim, kuramsal bilgi edinme, hareketlerin öğrenimi, davranışların iyileştirilmesi olarak tanımlanır.

İşletme içinde düzenlenen iş gören eğitim uğraşlarını tanımlanmak gerekirse; bireylerin ya da ileride yüklenecekleri görevleri daha etkili ve başarılı yapabilmeleri için, onların mesleki bilgi ufuklarını genişleten, düşünce, rasyonel karar alma, davranış ve tutum, alışkanlık ve anlayışlarında olumlu değişimler yapmayı amaçlayan bilgi, görgü ve becerileri arttıran eğitsel eylemlerin tümüdür, denebilir.

İşletme tarafından düzenlenen eğitim çabaları ile çoğu kez devlet tarafından üstlenen ve yürütülen örgün eğitim arasında temelde bazı farklılıklar vardır. Bu ayrım eğitimin nitelik, içerik, amaç ve süresine göre yapılabilir. Örgün eğitim ya da okul içi eğitim herkese açık olup genellikle eğitim harcamaları devlet tarafından finanse edilir; verilen bilgiler genel ve kuramsal niteliklidir, uzun bir süreyi kapsar; Gütülen amaç ise toplumsal düzeyde olup genel kültüre ve ekonomik planlamaya dönüktür. Oysa iş gören eğitimi, çoğu kez işletmeler tarafından finanse edilir; işletme amaçları doğrultusunda düzenlenir; uygulamaya dönük nitelik taşır ve örgün eğitime göre oldukça kısa süreyi kapsar.

Gütülen amaç ise toplumsal düzeyde olup genel kültüre ve ekonomik planlamaya dönüktür. Oysa iş gören eğitimi, çoğu kez işletmeler tarafından finanse edilir; işletme amaçları doğrultusunda düzenlenir; uygulamaya dönük nitelik taşır ve örgün eğitime göre oldukça kısa süreyi kapsar.

Örgün eğitimle, okul çağında bulunan bireye genel eğilim adı altında temel bilgilerin verilmesi ve yeteneklerin kazandırılması amaçlanır. Bu dönemde elde edilen bilgiler ileride mesleğe geçişte doğrudan doğruya mesleki bilgiler şekline dönüşür. Okul çağında hiç kuşkusuz birey sadece belirli konuları bellekle yetinmez. Bunun dışında bir düşünce ve çalışma yöntemi, davranış, konuşma ve tartışma yeteneği de kazanır. Bununla birlikte okul eğitimi doğrudan doğruya mesleğe ilişkin teknik ve pratik bilgi ve yetenekler vermekten uzaktır. Bir yazarın dediği gibi çalışma esprisi ancak işbaşında kazanılır. Bu alanda sorumluluk okuldan işletme yöneticilerine kayar.

Öte yandan, eğitim kavramına çok yakın olmakla birlikte yabancı literatürde çokça kullanılan gelişme (perfectionnement) kavramına değinmekte yarar vardır.

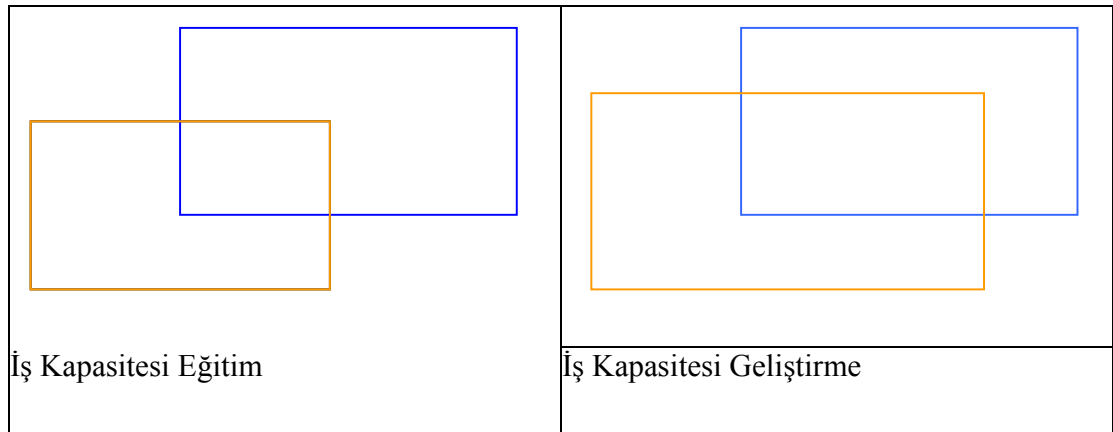
Gerçekte "geliştirme" eylemleri gerek işletme ve gerekse iş görenin çıkarları açısından en az eğitim uğraşları kadar önem taşımaktadır. Bu iki uğraşı birbirlerine öylesine yakın ve kaynaşmış bulunmaktadırlar ki aralarında bir sınır çizmek son derece zordur. Eğitim uğraşları belirli bir eğitim ihtiyacı doğduğu zaman başlamakta ve bu ihtiyaç giderildiği zaman son bulmaktadır. Oysa yetenekleri geliştirme uğraşları temel eğitimin farklı olarak, yararlı olduğuna gerek duyulduğu anda başlamakta ve hiçbir zaman bitmemektedir, yani süreklidir.

Geliştirme ile eğitim kavramları arasındaki farkı belirlemek için aşağıdaki şemadan yararlanılabilir.

Şekil1:İş Kapasitesi

İŞGÖREN KAPASİTESİ

İŞGÖREN KAPASİTESİ

Kaynak: (Sabuncuoğlu,1997)

İlk şemada görüldüğü gibi iş gören kapasitesi iş kapasitesine göre yetersiz ve burada bir eğitim gereksinmesinden söz edilebilir. İkinci şemada ise iş gören yetenekleri

belirli düzeyde getirilmiş olmakla birlikte henüz iş kapasitesiyle tam çakışmadığından yeteneklerin geliştirilmesi söz konusudur.

Anlaşıldığı gibi geliştirme fonksiyonu işletme yaşamının vazgeçilmez. Mesleki konulara ilişkin yeni bilgilerin edinilmesi, teknolojik gelişmenin yakından izlenmesi, benzer veya rakip işletmelerce çözümü güç sorunlara getirilen yeni formüllerin araştırılması ve gerekirse kendi iş görenlerine uygulanması, teknik ve fen disiplininde meslek ile ilgili kişisel yeteneklerin geliştirilmesi gibi konuları kapsamaktadır.

Bir başka açıdan bakıldığında iş gören yeteneklerinin geliştirilmesi; yeni oluşan iş kollarına uyumluluk sağlamak, teknik, ekonomik ve sosyal gelişmeleri göz önünde bulundurarak şartlanmış iş gereklerini ve iş gören yeteneklerini günün modern anlayışına uygun biçimde değiştirmek ve geliştirmek anlamını taşımaktadır.

Yetenek geliştirme uğraşısı hiç kuşkusuz daha önce eğitim yoluyla kazanılmış bilgilerin tamamlanmasını veya gelişmesini öngörmektedir. Oysa eğitim geniş anlamıyla işletme içinde iş görene temel bilgi, görgü, beceri, davranış, anlayış ve iyi alışkanlıklar kazandırmayı amaçlamaktadır. Bu nitelikleriyle eğitim ve geliştirme uğraşlarının birbirlerini bütünleyen kavramlar olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle bundan sonraki konularda bu iki kavramı iş gören eğitimi adıyla birleştirerek inceleyeceğiz.

İlginç bir ilişki de eğitimle yükselme arasında görülür. Yükselme, bireylerin kapasitelerine göre çalışma yaşamı içinde daha üst oranlara çıkabilmek için şanslarını kovalamalarıdır".

Yükselme fonksiyonun tanımından anlaşıldığı gibi iş görenin daha üst oranlara geçebilmesi için eğitim aracından yararlanmak zorunlu görülmektedir. Oysa komuta düzeni içinde yukarı basamaklara doğru ilerleyen iş görenin sadece yükselebilmesi için değil, aynı zamanda yeni işin başarı sağlanması için eğitimden geçirilmesinde büyük yarar ve gerek vardır. Yani eğitim yükselmenin peşini bırakmamaktadır, bırakmamalıdır. Zira eğitim yükselmenin hem başlangıcı, hem de sonucunda etken rol

oyunlar. Gerçekten de iş göreni yeni işin gereklerine uydurmak, ekonomik, sosyal ve teknik koşullara hazırlamak için önemli ölçüde eğitime gereksinim duyulacaktır.

Eğitim ile iletişim arasında da yakın ilişki ve benzerlikler bulunur. Özellikle güdülen amaçlar ve kullanılan araçlar açısından iki konunun birbirine yakınlığı görülebilir. Teknik yönüyle eğitim öğrenen ile öğretene arasında gerçekleşen bir iletişim sistemidir. Bu nedenle bu iki fonksiyon aynı bölüm tarafından yürütülebilir". İletişimin özünde, bilgi edinme, başkalarını anlama, duygu ve düşüncelerini iletme gerektirmesi vardır" Eğitiminde çoğu kez aynı amaçları izlediği dikkat çekmektedir. Ayrıca iletişim sisteminde kullanılan toplantı, tartışma, konferans, rapor, bülten, el kitabı, çeşitli yazışma, film, işletme gazetesi gibi araçların aynı zamanda birer eğitim aracı olduğu bilinmektedir (Sabuncuoğlu, 1997, s. 129).

Eğitim kavramı ile ilgili yapılan tanımların üç ortak yönü vardır. Birincisi, bireyin yeteneklerinin geliştirilmesi gerektiği sayılması, ikincisi, bireyde davranış değişikliğinin kendi yaşantısı yolu ile oluşacağı, üçüncüsü, eğitimin bir süreç olduğudur. Bireyin eğitilebilmesi ve amacı ulaşabilmesi için aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekir (Başaran, 1982:Akt. Taymaz, 1997)

1. Eğitilecek bireyin istekli olması, ilgi duyması, benimsemesi ve algılaması.
2. Eğitilecek bireyin zihinsel ve bedensel güçlerinin, yeteneklerinin elverişli olması.
3. Eğitim için yer, zaman, araç ve öğretici bakımlarından uygun ortam sağlanması.
4. Bireyin davranışını değiştirebilmesi için gerekli bilgi, beceri ve tutum kazandırılması.

Eğitim sistemi incelendiğinde, bireyin eğitim gereksinmelerini karşılayacak şekilde alt sistemlerden oluşturulduğu görüldü. Eğitim sistemi bir bütünlük içinde, örgün eğitim ve yaygın eğitim alt sistemlerinden oluşur.

Örneğin eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireylere, amaca göre hazırlanmış programlarla, okul çatısı altında düzenli olarak yapılan eğitimidir. Bu eğitim türünde genel, mesleki ve teknik eğitim programları uygulanır.

Yaygın eğitim, örgün eğitimin sistemine hiç girmemiş, herhangi bir kademesinde bulunan veya öğrenim kademelerden birinden ayrılmış olan bireylere ilgi ve gereksinme duydukları alanlar da yapılan eğitimidir. Bu eğitim değişik yaş gruplarındaki ve seviyelerdeki bireylere amaçlarına uygun hazırlanmış programlarla, programların gerektiğinde ortam ve süreler verilen eğitimidir. Halk eğitimi, yetişkinler eğitimi, hizmet öncesi meslek eğitimi ve hizmet içi eğitimi de bu alt sistemin birer öğeleridir.

2.2.HİZMETİÇİ EĞİTİM

Hizmetiçi eğitim yaşam boyu eğitim içinde yer alan bir alt süreçtir. Bir kurumda belirli bir göreve atanan birey işe başladığı günden ayrılıncaya kadar mesleği ile ilgili gelişmelerin gerisinde kalmamak için sürekli olarak eğitime ihtiyaç duyar. Yaşam boyu eğitim, eğitimin süreklilik ve çok boyutluluk özelliklerinin bileşiminden ortaya çıkmıştır. Yaşam boyu eğitim, eğitim sürecinin insan yaşamı boyunca sürmesinden çok, yaşamın her alanında ortaya çıkan eğitim etkinliklerine sistemli bir bütünlük kazandırmaktır (Babadoğan ve Selvi, 1990: Akt.Taymaz ,1997).

Eğitim kavramında olduğu gibi, hizmet içi eğitim de farklı ifadelerle tanımlanmaktadır. Hizmet içi eğitimin amaç ve işlevleri göz önünde bulundurulduğunda aşağıdaki şekillerde tanımlanabilir.

Hizmetiçi eğitim, özel ve tüzel kişilere ait işyerlerinde belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış ve çalışmakta olan bireylerin görevleri ile ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarını sağlamak üzere yapılan eğitimidir.

Hizmetiçi eğitim, kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve

kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir (Türk Dil Kurumu, 1974: Akt. Taymaz,1996).

Hizmetiçi eğitim, sektör ayırımı yapılmaksızın, tüzel ve özel kişilere ait işyerlerinde, belirli bir maaş ve ücret karşılığı görevlendirilmiş ve çalışmakta olan kişilere yapılan eğitimidir. Hizmetiçi eğitimin genel amacı, üretilen mal ve hizmette emek faktörüne düşen payın verimliliğini artırmak üzere insanların gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmalarındır (Tanyeli, 1970:Akt. Taymaz, 1997)

Hizmetiçi eğitimin, yolu ile bireye özellikle işinin gerektirdiği mesleki bilgi, beceri ve tutumlar kazandırılır. Mesleki eğitimin temel görüşü, çoğunlukla bireyi faydalı bir işe hazırlamak sözü ile ifade edilebilir. Bu görüş, mesleki eğitimden yararlanmış olan bireyin, yararlanmamış olana kıyasla daha iyi bir ekonomik geleceğe ulaşabileceğinin dolaylı bir ifadesidir.

Eğitim sisteminde bir slogan haline gelen yaşam boyu eğitim farklı biçimlerde tanımlanmaktadır. Yapılan tanımların ortak olan yönü, sosyal ve ekonomik gelişmelerin, örgün eğitim kurumlarından öğretilenlerin ötesinde bu gelişmelere uygun eğitim gereksinimlerinin yol açtığı, bu olgunun yaşam boyu eğitimi bir seçenek olmaktan çıkarıp bir zorunluluk haline getirdiğidir (Özyürek, 1981:Akt. Taymaz, 1997)

2.2.1.Hizmetiçi Eğitimin Genel Amaçları

Bir eğitim programı için amaçlarının saptanması, daha sonra yapılacak çalışmalara yön vereceğinden, başlangıç ve çıkışı belirleyeceğinden önem taşımaktadır. Amaçlar genel olarak, eğitim programının yapısını, işlenecek konuları, işleme yöntemlerini, eğitim teknolojisini ve sonunda yapılacak değerlendirme tekniklerini saptamaya yardım eder, Eğitim sürecinde amaç, bireyin davranışında meydana getirilmesi istenilen değişikliktir. Bu nedenle amaç bir bakıma elde edilebilecek, sağlanabilecek, sonuç olarak görülür. Eğitim amaçlarının özellikleri aşağıda yazılı şekilde özetlenebilir (Mager, 1967:Akt. Taymaz,1996)

1. Eğitim amacı, kapsamının tanımlanması veya özetinden çok kastedilen sonucu tanıtır.

2. En yararlı şekilde tanımlanan amaç, bunu seçen kimsenin öğretim maksadını iletir.

3. Amaç öğrencinin ne yapacağına tanımlayan davranış terimleri ile ifade edilir.

4. Başlangıçta saptanan amaçlar eğitimde yapılacak değerlendirmenin esasını oluşturur.

Planlı yapılacak her etkinlik için amaçların önceden saptanmış olması zorunludur. Amaç belirlenmeden ulaşılması istenilen hedef, elde edilmesi arzulanan sonuç belli olmadan yapılacak çalışmalar hakkında karar verilmesi ve sonunda da bir değerlendirme yapılması zordur ve sonuca güvenilmez. Hizmetiçi eğitimin genel amaçları saptanırken aşağıdaki hususlar göz önünde bulundurulmalıdır.

1. Hizmetiçi eğitim amaçları, kurumun amaçları içinde yer olmalı ve sistem amaçlarını bütünleştirmelidir.

2. Amaçlar, hizmetiçi eğitim yolu ile kazandırılacak davranışları tanımlamalıdır.

3. Hizmetiçi eğitim amaçları sağlanabilen ortamla ulaşılabilecek nitelikte olmalıdır.

4. Hizmetiçi eğitim amaçları, bireylerin yeteneklerine uygun ve ilginç olmalıdır.

5. Hizmetiçi eğitim amaçları, bireylerin gereksinimleri de kapsamlı ve karşılamalıdır.

6. Hizmetiçi eğitimin amaçları, birey gereksinmelerini ve kurum hedefleri ile tutarlı ve dengeli olmalıdır.

7. Saptanan hizmetiçi eğitim amaçları kendi içinde tutarlı olmalıdır.
8. Amaçlar hizmetiçi eğitimin sonuç ve ürününü ortaya koymalıdır.
9. Amaçlar tanımladığı davranışlar bakımından ölçülebilecek nitelikte olmalıdır.
10. Hizmetiçi eğitimin amaçları yenilik ve değişmelere göre geliştirilebilecek nitelikte olmalıdır.

2.2.2.Hizmetiçi Eğitimin Nedenleri

İşletmeleri insan kaynağının eğitimine yönlendiren başlıca nedenler şunlardır:

1. Yeni iş görenleri işe alıştırmak: İşe yeni başlayanlar her ne kadar bazı becerilere sahip iseler de, yeni iş, yeni bazı becerilerin öğrenilmesini gerektirebilir.
2. Başarıyı artırmak: Özellikle, üretim maliyetleri, işgücü maliyetleri, kalite, verimlilik konularındaki sayısal veriler değerlendirilerek mevcut başarının eğitim yoluyla artırılmasına çalışılabilir.
3. Aynı başarı düzeyini sürekli kılmak: Belirli bir mevkideki birey yeni teknolojilerin gerektirdiği bilgi ve becerileri öğrenmezse zamanla "yetersizleşme" sorunu ortaya çıkar. İnsan kaynağının seçimi, değerlendirilmesi, danışmanlığı iyi uygulandığında ve esnek bir personel politikası izlendiğinde yetersizleşme azalabilir. işlerin yeniden tasarlanması, karar almada daha fazla mesleki katkı ve iş rotasyonu da yetersizleşmeyi azaltan önlemlerdir. Bu ikinci grup önlemler eğitim ve geliştirme programlarına ihtiyaç gösterir.
4. İnsan kaynağını yeni işlere hazırlamak: Bir bölümdeki açık iş için diğer bölümlerdeki elemanlardan yararlanmak istendiğinde. genellikle bir ek eğitim gerekli olmaktadır (Yüksel, 1998, s. 179).

2.2.3.Hizmetiçi Eğitimin Gerekliliği

Çağımızda insan yaşamını etkileyen unsurlar günden güne artış göstermektedir. Bunlardan en önemlileri teknolojik, ekonomik ve sosyal gelişmeler ile oluşturdukları sorunlardır. İnsanın içinde bulunduğu topluma uyum sağlayabilmesi, rolünü oynayabilmesi için öğretim kurumlarında gerekli bilgi, beceri ve alışkanlıklar kazandırılır. Bilimsel nitelik taşıyan gelişmeler, öğretim kurumlarında yapılan eğitimin ilerisinde ve ötesinde değişik amaçlı programları gerektirmektedir.

İleri bir ekonomik gelişim aşaması, işgücünde ileri bir eğitim düzeyi gerektirir, öte yandan yüksek nitelikli bir işgücü de toplumsal gelişmeyi hızlandırır. Bu bağlamda eğitim, ekonominin gerektirdiği niteliklere sahip insan gücünün üreticisi gibi alınmakta ve ekonominin önkoşulu bir yatırım olarak kabul edilmektedir (Peker, 1989,Akt., Taymaz, 1997). Hemen her kurumdaki ortak problem alanlarından biri personel niteliğinin iş gereklerine uygunluğunun sağlanamamasıdır. İşin gerektirdiği ile personelin sahip oldukları yeterlikler arasındaki uyumsuzluklar, insan gücünü geliştirme faaliyetlerinin gerekliliğini ortaya çıkartmaktadır. Yeterlik yönünden işin gereklerini karşılayamayan personel kurumun amaçları ve etkinliği yönünden bir engeldir. Hizmetiçi eğitim bu engel durumu aşmak için en iyi ve etkili süreçlerden biridir.Hızla değişen bir toplumun ve mesleğin koşullarını evvelce görmüş oldukları öğrenim ile karşılamakta zorluk çeken personelin hizmet içinde yetiştirilmesinin zorunluluğu gün geçtikçe artmaktadır. Aslında eğitimin amaçlarından biri, eğitimin sürekliliğini sağlamaktır. Bu açıdan bakıldığında hizmetiçi eğitimin gerekliliği aşağıdaki altı madde ile özetlenebilir(Açıklan, 1991,Akt., Taymaz, 1997).

1. Okul eğitimi, bireyin tüm yeteneklerini ortaya çıkartıp yönlendirme yeterli değildir. Bu nedenle bir çok insanın işe başladıktan sonra gizli kalan yeteneklerini geliştirdikleri görülür. Bireyin bazı yetenekleri hizmet içinde geliştirilerek kendisine uygun olan işte çalışması ve başarısı sağlanır.

2. Her meslek alanında yalnız okulda kazandırılan bilgiler ile çözümlenemeyecek sorunlarla karşılaşılabilir. Bu gibi durumlarda kurumdaki işine uyum sağlayabilmesi için çalışan insan eğitime gereksinme duyar.

3. Toplumun, kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı sürekli olarak değişmekte ve gelişmektedir. İnsanın bu değişmelere uyumu eğitim yolu ile sağlayabilir.

4. Bilim ve teknolojik gelişmeler her meslek alanına yeni bilgi, teknik ve araçlar getirmekte, çalışanları bu bakımdan öğrenmeye, yetişmeye zorlamaktadır. B zorlama kuşkusuz hizmetiçi eğitimi gerekli kılar.

5. Teknolojik yeniliklerin uygulandığı işletmelerde kol işçisinin yerini bilgi işçisi almaktadır. Bilgi işçisi gelişmiş toplumların ve ekonomilerin başarılı olmalarını sağlayan önemli bir üretim faktörüdür. Bilgiyi ve kavramsal düşünceleri kullanmayı bilen personel daha etkili olabilmekte ve verimliliği artırmaktadır.

6. Çok pahalı olan makine ve cihazların kullanılmasını gerektiren bir yetiştirme programı, genellikle okullarda tam olarak sağlanamaz. Ayrıca üretim ve hizmet alanı tek ya da az olan endüstri ile ilgili bilgi ve beceri isteklerini karşılayacak programlar örgün eğitim sisteminde yer almaz. Bu tür yetiştirme eksiklikleri hizmetiçi eğitim yolu ile giderilebilir.

Her kurum önceden saptadığı personel politikasına uygun biçimde çeşitli yöntemler uygulayarak personelini seçer ve görevlendirir. İşe yeni alınan personelin bir kısmı kısa zamanda kendiliğinden uyum sağlar ve başarılı olabilirse de özellikle görevin gerektirdiği davranış değişikliğini meydana getirmek için yetiştirilmesinde yarar vardır. Aslında kurumların büyük bir kısmında hizmetiçi eğitim programları uygulanmıyorsa da personel işi ile ilgili bilgi, beceri ve tutumları kendi kendine, üstleri ve arkadaşlarının yardımı ile informal olarak kazanmaktadır. Kurumlar personel seçerken işin gerektirdiği yeterlikler yanı sıra, değişme ve gelişmelere kolaylıkla uyum sağlayabilecek yetenekte olmasına da özen gösterir. Bireyin ortama uyum sağlayabilme derecesi hizmet içinde yetiştirilmesine bağlıdır.

2.2.4 Hizmetiçi Eğitim Türleri

Başlıca hizmetiçi eğitim türleri, sosyalleştirme eğitimi, değişikliklere uyum eğitimi, bilgi tazeleme eğitimi ve üst düzey görevlere hazırlama eğitimi olarak sınıflandırılabilir.

2.2.5. Sosyalleştirme Eğitimi

Sosyalleştirme eğitimi, işe yeni başlayanlara verilen, onların işe, işin gerektirdiği yetki ve sorumluluklara, iş arkadaşlarına, işyeri iklim ve kültürüne alışmalarını sağlayan kısa süreli bir eğitimidir. Sosyalleştirme eğitimi, işe yeni girenin öğrenmesini kolaylaştırır, hata yapma olasılığını azaltır, kendine güven duymasını sağlar. Sosyalleştirme eğitimi işgörende olumlu bir tutum yaratarak örgüte bağlılık duygusunu geliştirir. Böylece verimlilik ve kalite kısa sürede artar, işgören devir hızı azalır.

2.2.6. Değişikliklere Uyum Eğitimi

Günümüzde örgütlerin yaşaması, büyümesi ve gelişmesi çevresel değişikliklere hızla uyum sağlayarak daha kaliteli, verimli ve düşük maliyetli mal ve hizmet üreterek rakipleriyle rekabet gücünü koruyabilmesine bağlıdır. Bilim ve teknolojiye, mevzuatta meydana gelen değişiklikler işletme içindeki çeşitli yöntem, işlem ve tekniklerin de değiştirilmesi ihtiyacını yaratmaktadır. Örneğin, muhasebe işlemleri ile ilgili olarak yeni çıkan bir yasa, bu yeni bilgilerin işletmenin muhasebesinde çalışanlara aktarılmasını zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde ilk kez katma değer vergisi uygulamaları başladığında, işletmelerin muhasebe sistemlerinin yeni yasal düzenlemelere uydurulması için böyle bir eğitim sistemi birçok işletmede hızla uygulanmış idi. Vergi usulleri, sermaye piyasası işlemleri vs. hakkında çıkarılan birçok yasa ve yönetmelikler, yeni bilgi teknolojileri, yeni yatırım alanlarına girme gibi gelişmeler, değişme uyum eğitimiyle öğretilmektedir (Yüksel, 1998, s. 180).

2.2.7.Bilgi Tazeleme Eğitimi

Çoğu zaman okullarda öğretilen bilgiler iş hayatındaki bilgi ihtiyacını karşılamakta yetersiz kalmaktadır. Okullarda verilen kurumsal bilgilerin uygulamada kullanımları sınırlıdır. Bu kullanım alanlarını genişletmek ve aynı zamanda unutulmuş bilgileri tazelemek, sorunların çözümünde alışılmış yöntemlerin yanı sıra yeni yöntemlerden yararlanılmasına imkan yaratmaktadır. İş ortamından edinilen tecrübelerle yeni bilgiler birleştirildiğinde çalışanlar yeni atılımlar için cesaret kazanmaktadırlar.

2.2.8.Üst Düzey Görevlere Hazırlama Eğitimi

Kariyer sistemini benimsemiş işletmelerde, personelin bir üst göreve atanması için hem alt görevde tecrübe kazanmış olması, hem de üst düzey görev için hazırlanması istenir. Bu hazırlık bilgi ve psikolojik yönden donanım gerektirdiği gibi, yönetim görevlerine hazırlanan personel için yöneticilik vasıflarının da geliştirilmesini içerir. Her düzeyde personele bir üst düzey görev için eğitim verilmesi, fırsat eşitliğini sağlar; bir üst pozisyon açıldığında birden fazla aday arasından seçim yapılabilmesine imkan verir.

Yukarıda sayılan türden eğitimlerin hizmetiçi eğitim olarak verilmesi yanında bazı araştırmacılar daha da ileri giderek uzmanlık programlarının da işletme içinde verilmesi gerektiğini ileri sürmektedirler. John Peters'e göre işletmeler elemanları işletme masteri (MBA) programlarına göndermek yerine işletme içinde kendi "öğrenen örgütlerini" kurmalıdırlar. Örgüt dışında öğrenilenlerin ancak %20'si uygulanabilmekte, diğer kullanılmayan bilgiler unutulmaktadır. Halbuki örgüt içinde öğrenilenlerin %80'i uygulanabilmektedir. Yazara göre 2000'li yıllarda, öğrenen örgütleri kendi elemanlarını yetiştirecek, formel MBA programlarına da asli görevleri olan bilimsel araştırma görevi kalacaktır (Yüksel, 1998, s. 181).

2.2.9.Hizmetiçi Eğitim Programlarına Verilen İsimler

Sosyal alanların çoğu da olduğu hizmetiçi eğitimde de kavram bütünlüğü sağlanamamıştır. Genel olarak hizmetiçi eğitim programlarına kurs veya seminer denilmektedir. Kesin bir tanım ve ayırım olmamakla birlikte kısa süreli ve zihinsel davranışların kazandırılması beklenen etkinliklere kurs denilmektedir.

Seminer ve kurs programları aşağıdaki yaklaşımlarla isimlendirilir. Belirli alan ve kademeler için geliştirilmiş hizmetiçi eğitim programları uygulayan kurumlarda programların isimleri yanı sıra kod numaraları da verilir.

1. Programa katılacak personelin sahip olduğu veya program sonunda kazanacağı unvana göre,

Örnek : Müdür Yardımcıları Semineri

2. Programa katılacak personelin mesleğine, meslek alanına göre, Örnek: Yönetim Semineri

3. Uygulanacak eğitim programlarının hizmetiçi eğitim türüne göre, Örnek: Geliştirme eğitimi

4. Yukarıdaki üç yaklaşım esas alınarak bunlardan iki veya üçü bir araya getirilerek.

Örnek: Müdür Yardımcıları İçin Yönetim Semineri

Müdür Yardımcıları İçin Yönetim Geliştirme Semineri

Hizmetiçi eğitim programlarının uygulanması için sağlanan ortama göre iş başında ve iş dışında eğitim yapılır.

İş başında eğilimin amacı, personele gerçek iş ortamında gerekli olan bilgi, özellikle beceri ve iş alışkanlıklarını kazandırmaktır. Bu tür eğitim ekonomik, etkili ve kalıcıdır. İşyerinde kolaylıkla uygulanabilir. Ancak iş başında eğitim üretim sürecini

aksatacak, iş güvenliği açısından tehlikeli ise, personel arasındaki ilişkileri olumsuz yönde etkiliyorsa, eğitim iş dışında ve benzer ortamda laboratuvar veya atölyelerde yapılır.

İş dışında eğitimin amacı, personele gözlem, inceleme ve tartışma yapma ortamı sağlayarak, gerekli bilgi ve tutum kazandırmak ve gelişimini sağlamaktır. Bu tür eğitimde personel günlük iş yaşamından ve etkisinden kurtarılarak farklı ve uygun bir ortamda yetiştirilir. İş dışı eğitim programları kurum içinde veya dışında düzenlenebilir (Ersan, 1988:Akt. Taymaz,1997).

2.2.10.Eğitim Zorunluluğunu Gösteren Belirtiler

Bir kurumda mal ve hizmet şeklinde bir kıymetin üretimini etkileyen unsurlardan başlıcaları, insan, para, yönetim, araç-gereç ve pazarlamadır. Üretim sürecinde insan emek boyutunu oluşturur. İnsanın kurumun amaçlarını gerçekleştirmek üzere kendisine verilen görevi yerine getirebilmesi için aranılan yeterlikte olması gerekir.

Bir kurumda hizmetiçi eğitim gerekliliğini gösteren durumlar sınırlı olmamakla birlikte aşağıda sıralanan belirtilerden biri veya daha fazlası olabilir.

1. Kurumda üretilen mal veya hizmetin saptanan ya da beklenen kalitenin, niteliğin altında olması.
2. Üretilen mal veya hizmetin gerekli niceliğin, miktarın altında düşmesi, rantabilitenin azalması.
3. Üretimin zamanında alınmaması, gecikmesi, süre standartlarına uygun olmaması ve verimliliğin azalması.
4. Üretim için gereğinden fazla malzeme kullanılması, malzeme zayıtının artması.

5. Kurumda bakım ve onarım giderlerinin amortisman sınırlarını aşarak artış göstermesi.
6. Mal ve hizmetin üretiminde kusur, hata ve iş kazalarının artması, iş düzeninin bozulması.
7. Kuruma yeni alınan personelin ortama ve işe uyum sağlamada bazı sorunlarla karşılaşması.
8. İşin kabulünde ve yapımında beklenen algılama, benimseme ve istekle çalışmaların azalması.
9. Kurumda iletişim, işbirliği ve koordinasyonda aksaklıkların meydana gelmesi.
10. Personel moralinin bozulduğunun görülmesi ve güdülenmesi gereğinin duyulması), zorunlu bir hale gelmesi.
11. Kurumda (alışan personel arasında uyuşmazlık ve disiplin olaylarının artması.
12. Kurumda personel hareketliliğinin, yer değiştirme ve ayrılmalarının artış göstermesi.
13. Kurumun etkinlik alanı ile ilgili değişiklik ve yenilikleri yürütecek eleman sağlamada güçlük çekmesi.
14. Rakip olan diğer kurumların rekabet prensiplerine karşı personelin uyanık olması gerekliliği.
15. Kurum içinde ve dışında kazanılan, beklenen saygınlığın azalması.

2.2.11..Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri

Eğitim programlarının uygulanması sonunda sağlanacak başarının derecesi, program varlığının belirli nedenlere dayanma ve uygulanmasında ilkelere uyulma durumu ile yakından ilgilidir. Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde aşağıda yazılı özellikler göz önünde bulundurulur.

1. Hizmetiçi eğitimin amaçları saptanırken ve plan hazırlanırken kurumun amaç ve politikası göz önünde tutulur ve uygun olmasına önem verilir.

2. Hizmetiçi eğitim programları hazırlanırken personelin eğitim ihtiyacı, öğrenim durumları, özgeçmişleri dikkate alınır. Kurumun amaçları ile bireylerin beklentileri dengeli tutulur.

3. Hizmetiçi eğitim programları, katılan personelin psikolojik ve sosyolojik gereksinmelere, sorunlarına ve amaçlarına uygun biçimde geliştirilir.

4. Hizmetiçi eğitim programlarına katılan personel yetişkin insandır. Yaşları, deneyimleri, öğrenim alan ve seviyeleri farklılık gösterir. Nitelikleri göz önünde bulundurulur küçük ve homojen gruplar oluşturulur.

5. Hizmetiçi eğitim programları iş ve hizmetin gerektirdiği davranış değişikliği sağlayacak veya yeni davranışlar kazandırabilecek nitelikte hazırlanır ve uygulanır.

6. Kısa sürede uygulamalı olarak yürütülecek öğretim programları bireyleri hizmetiçi eğitimin gerekliliğine ve yararına inandıracak ve kanıtlayacak şekilde düzenlenir.

7. Kurumda her alan ve kademedeki çalışan personelin yetiştirilmesi için öğretim programları birey ve birimler arası ilişki ve işbirliğini sağlayacak şekilde düzenlenir.

8. Hazırlanan eğitim programları iş veya görevin gerektirdiği yeterlikleri kazandıracak şekilde kurum içinde veya dışında, iş başında veya iş dışında uygun yerde gerekli ortam sağlanarak uygulanır.

9. Hizmetiçi eğitimde uygulanacak öğretim yöntemi, öğretim araçları, personelin durumu ve kurumdaki eğitim ortamı göz önünde tutularak saptanır.

10. Hizmetiçi programlarına katılanları tanımak amacıyla ön, program uygulamasındaki eksiklikleri saptamak için ara, katılanların başarısı ve programın yararlık derecesini belirlemek için son değerlendirmeler yapılır. Ayrıca programın yararlı olma derecesini saptamak üzere katılanların işlerine döndükleri üç veya altı ay sonra izleme değerlendirmesi yapılır (Taymaz, 1997, s. 12).

2.2.12.Hizmetiçi Eğitimin Sağladığı Yararlar

Bir kurumda hizmetiçi eğitim etkinlikleri personelin eğitim ihtiyacını karşılamak, kurumun saptanmış olan amaçlarına ulaşmada emek faktöründen beklenen verimliliği elde etmek üzere programlanır ve uygulanır. Eğitimden beklenen yararlar amaçların kapsamında yer alır. Kurumlarda hizmetiçi eğitim genellikle bireye işiyle ilgili bilgi, beceri ve tutumlar kazandırmak amacı ile yapıldığında mesleki eğitim niteliği taşır. Bu nedenle meslek eğitiminden beklenen yararlarla çok yakın bir ilişkisi olduğu görülür ve değerlendirme de aynı yaklaşımlar yapılır. Eğitimin amaçlarına ulaşabilmesi için kurum ve birey ihtiyaç ve beklentilerinin dengeli olarak karşılanması gerekir. Bu nedenle eğitim programının sonunda kurum ve bireylerin aşağıdaki yararları sağlamaları beklenir (Bursalıoğlu ve Taymaz 1989,Akt.,Taymaz, 1997).

2.2.12.1.Kurumsal Yararlar

Hizmetiçi Eğitim aşağıdaki Kurumsal Yararları sağlamaktadır.

- Ürünün miktarı artar
- Ürünün maliyeti azalır
- Ürünün kalitesi yükselir
- Üretim zamanında yapılır

- Verimlilik artışı sağlanır
- Sağlanan kazanç artar
- İş güvenliği sağlanır
- Malzeme ve enerji tasarrufu sağlanır
- Üretimde zayıflar azalır
- Makine ve araçlar az yıpranır
- Bakım. onarım giderleri azalır
- Kurum kendisini kolaylıkla yeniler
- Teknoloji üretilir ve uygulanır
- Gelişmelere uyum sağlanır
- İş kazaları azalır
- Meslek hastalıkları önlenir
- İş metotları geliştirilir
- Kusurlu üretim azalır
- Personel şikayetleri azalır
- Disiplin sorunları halledilir
- Personel tanınır
- Anlaşmazlık azalır
- İletişim kolaylıkla sağlanır

- Sosyal ilişkiler gelişir
- İşten ayrılmalar azalır
- Kaliteli işgücü sağlanır
- Kadrolama kolaylaşır
- Rekabet gücü artar
- Kontrol işlem ve yükü azalır
- Toplumda saygınlık kazanır

2.2.12.2.Bireysel Yararlar

Hizmetiçi Eğitim aşağıdaki Kurumsal Yararları sağlamaktadır.

- Güven duygusu gelişir
- İşinden memnuniyet artar
- Huzurlu olarak çalışır
- Morali yükselir
- Güdülenir
- Kazancı artabilir
- Ortama uyum kolaylaşır
- Mutluluk duyar
- Yeterlik kazanır
- Ufkunu genişletir

- Çekingenliği azalır
- Yenilikleri izler
- İşine yatkınlığı artar
- Ünvan elde eder
- İş kazalarından korunur
- Sağlığını korur
- Sınama yanılma süresi azalır
- Kendini yetiştirir
- Yakınması azalır
- İşyerine uyum sağlar
- Personelin değeri artar
- Kültürünü arttırır
- Kolaylıkla anlaşma sağlar
- İnsan ilişkileri artar
- İşinde devamlı olur
- Başarısını arttırır
- İşyerinde yükselebilir
- Bireysel doyum sağlar
- Rolünü rahatlıkla oynar

- İşinde Saygınlık kazanır

Her iki boyuttaki yararlar incelendiğinde ve karşılaştırıldığında kurumsal yararlar daha çok maddi ve yapılacak değerlendirme sonuçlarının çoğunlukla sayısal olarak belirlenebilecek şekilde olduğu, buna karşın bireysel yararların daha çok manevi ve yapılacak değerlendirme sonuçlarının değer yargıları ile belirtilebilecek durumda olduğu görülür.

2.2.13..Hizmetiçi Eğitimin Sınırlılıkları

Bir kurumda çalışan personel için yapılan hizmetiçi eğitim, kuruma ve bireylere çeşitli yararlar sağlar. Aslında amaç olarak tanımlanan yararların sağlanacağına inanılmazsa, kuşkusuz eğitim külfetine katlanmak gereksizdir. Hizmetiçi eğitim, üretimde en önemli faktör olan insangücünün etkinliğini artırma amacına yönelik olarak yapılır ve bu amaca hizmet eder. Ancak, bir kurumda karşılaşılan tüm sorunların hizmetiçi eğitim yolu ile çözümlenebileceğini düşünmek veya beklemek bir bakıma gerçek ile bağdaşmaz. Amacın hayal ürünü olmasını önlemek,ölçülebilirlik ve gerçekleştirilebilirlik ilkesine uygun olmasını sağlamak üzere aşağıdaki sınırlılıkların göz önünde bulundurulmasında yarar vardır (Tutum. 1976: Akt.Taymaz,1997)

1. Eğitim ihtiyacı ve amacı saptanmadan yapılırsa yarar sağlanamaz. Hizmetiçi eğitim etkinlikleri personelin yeterliği ile beklenen yeterlik arasında farkı ortadan kaldırmak üzere planlanır. İhtiyaç duyulmadan ve amacı belirlenmeden yapılan eğitim değerlendirilmesi objektif olarak yapılamaz. Böyle bir durumda değerlendirme yapılmayacağına göre, eğitimin yararlık ve etkinlik derecesi saptanamaz ve hakkında bir yargıya varılamaz.

2. Bireyin amaç ve ihtiyaçları göz önünde bulundurulmadan yapılan eğitimden olumlu sonuç alınmaz. Yapılan eğitimde temel amaç, kurumsal yararlar sağlamaya yönelik olabilir. Ancak, eğitilen bireyin isteklendirilmeden, ekonomik, sosyal ve duygusal ihtiyaçların karşılanmasını sağlayamayan veya kolaylaştırmayan bir eğitim programının diğer boyutları çok iyi olsa da bireyin "benim bu çalışma sonunda

kazancım ne olacaktır? "sorusuna kendini az da olsa doyurabilecek bir yanıt verebilmesi gerekir.

3. Hizmetçi eğitim programı, personelin temel bilgi ve beceri seviyesine uygun değilse, başarı sağlanamaz. Eğitim programına katılacak yetişkinlerin öğrenim dereceleri, işteki özgeçmişleri, yaş grupları ve eğitim ihtiyaçları göz önünde tutulmadan hazırlanan programın uygulanması olanaksızdır. Aslında öğrenim kademeli olarak basitten zora, yalından karmaşığa doğru yapılmalıdır. Bu kural dikkate alınmadan yapılan eğitim yararlı olmaz.

4. Birey hizmetiçi eğitimin gerekliliğine inanmıyor ve benimsemiyorsa başarılı bir öğretim yapılamaz. Bireyin eğitime karşı istek duyması ve yararına inanması için somut örneklerle, başkalarının ilerlemesine nasıl katkıda bulunduğunu, iş güvenliği ve gelir sağladığını görmesi gerekir.

5. Gerekli potansiyele sahip olmayan bireylere yapılan eğitim ile başarı sağlanamaz. Hizmetçi eğitim personelinin gizli kalmış yeteneklerini ve potansiyelini geliştirir, ancak yeni bir potansiyel yaratamaz. Bir bakıma personel politikasının yapısal eksikliği ile ilişkili olan bu durumlarda, yetiştirilen personelinden beklenen başarı ve iş verimi sağlanamaz.

6. Hizmetçi eğitim kurumda yalnız bir alan ve kademedede yapılmış ise beklenen yarar sağlanamaz. Hizmetçi eğitim çeşitli kademelerde bulunan personelin yapacağı iş veya görevi ile ilgili bilgi ve beceri yanı sıra iletişim, işbirliği ve koordinasyon tekniklerinin de geliştirilmesi beklenir. Bir alan veya kademedede çalışanların yetiştirilmesi, iletişimin sağlanmasına olanak vermez ve bu nedenle de beklenen sonuç alınamaz.

7. Hizmetçi eğitimde görevin gerektirdiği nitelikte öğrenci elemanlar görevlendirilmemiş ise başarılı öğretim yapılamaz. Eğitim programına katılan yetişkin zamanın değerlendirilmesini, sarf ettiği çabanın karşılığını almak ister. Öğretici eleman

gerekli yeterlikleri kazanmamış ise yetişkinin öğrenme ihtiyaç ve arzusunun karşılanamayacağı ve öğrenim istenilen düzeyde olmayacaktır.

8. Bir kurumdaki organizasyon bozukluğundan doğan sorunlar hizmetiçi eğitim ile çözümlenemez. Bir kurumda örgüt yapısı hatalı oluşturulmuş ve bu nedenle iletişim, işbirliği ve koordinasyonda düzensizlik ve aksaklıklar varsa, hizmetiçi eğitim yolu ile kazandırılan bilgi ve becerinin uygulanmasına olanak sağlanmıyorsa, beklenen derecede yararlanılması düşünülemez.

9. Kurumda hatalı personel politikası, hizmetiçi eğitimin yararlılık derecesini azaltır. Kurum içinde çeşitli kademelere personel atanırken, kurum içinde yetiştirilme, başarı ve yeterlik durumları göz önünde bulundurulmuyorsa, personelin isteklendirilmesi ve güven duygusunun geliştirilmesi güçleşir. Bu durumda birey yapılan eğilimin kendine bir yarar sağlayacağına kuşku ile bakar.

10. Hizmetiçi eğitim programları değerlendirilmemiş ise yararlılık derecesinden bahsedilmez. Hizmetiçi eğitim programlarının etkinlik derecesi ile katılanların başarı dereceleri çeşitli yöntemlerle ölçülür ve sonuçlar yorumlanarak bir hükme varılır. Değerlendirme yapılmaksızın başarı ve amaçları gerçekleştirme derecesi hakkında objektif bir karar değil, sadece görüş ve kanaat belirtilebilir.

2.2.14.Hizmetiçi Eğitimle İlgili Yasa ve Uygulamalar

Ülkemizde hizmetiçi eğitim faaliyetlerine ilişkin yasal çalışmalar ve uygulamalar 1960'lı yıllarda yoğunlaşmaya başlamıştır. Bunun iki önemli nedeni vardır. Birincisi, özel sektörün ciddi biçimde hayatiyet bulma çabaları ve bunlara nitelik kazandırma eğilimi, ikincisi, planlı döneme geçiş ve bazı öncü kuruluşların gösterdikleri etkin çabalarıdır (Zoga, 1988: Akt.Taymaz,1997)

Kurumlarda hizmetiçi eğitimin zorunlu oluşu bir bakıma yasalar gereğidir. Ülkemizde özellikle kamu kuruluşlarının kuruluşu ve işleyişi ile ilgili olarak çıkartılan kanunlarda hizmetiçi eğitimin yapılmasını öngören hükümler de yer almaktadır.

1. 3293 sayılı Sanayi Müesseselerde ve Sigorta Şirketinde Çalıştırılan Ecnabilerle Mukabil Türk Memur ve Mütihazası Yetiştirme Hakkındaki Kanun (1927). Cumhuriyet döneminde personelin yurt içinde ve yurt dışında yetiştirilmesini öngören bir kanundur.

2. 2262 sayılı Sümerbank Kuruluşu Kanunu (1933), memleket ve kendi fabrikaları için gerekli işçi, usta ve mühendislerin yetiştirilmesi için kurslar açılmasına, yurt içinde ve dışında öğrenci okutulmasına yetki vermiştir. Bu kanunda hizmetiçi eğitim ile ilgili olarak yer alan hükümler daha sonraki yıllarda çıkartılan Devlet ve İktisadi Devlet Teşekküllerinin kanunlarında yer almıştır.

3. 4489 sayılı Yabancı Memleketlere Gönderilecek Memurlar Hakkındaki Kanun (1943), kamu ve tüzel kişiliği olan işletme personelinin yurt dışında yetiştirilmesi ile ilgili hususları kapsamaktadır.

4. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (1965), kurumlarda çalışan memurların hizmete yatkınlıklarını sağlamak, verimliliklerini artırmak ve daha üst kadrolara hazırlamak amacıyla hizmetiçi eğitime tabi tutulmalarını öngörmektedir.

5. 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu (1964), derneklere üye olan sanatkarların kendi alanlarında ilerlemeleri için kurslar açılmasını zorunlu kılmaktadır.

6. 5373 sayılı Esnaf Birlikleri ve Esnaf Dernekleri Kanunu (1950), dernek üyelerinin meslek ve sanatlarında gelişmelerini sağlamak üzere meslek kursları açılmasını öngörmektedir.

7. 5590 sayılı Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları ve Odalar Birliği Kanunu (1950), bağlı işletme personelinin yetiştirme ve onun içinde fon ayırma görevini vermektedir. Ayrıca diğer odalarla ilgili kanunların her birinde hükümler yer almaktadır.

8. 2821 sayılı Sendikalar Kanunu (1983), sendikaya bağlı personelin yetiştirilmesinde sendikalara görev vermektedir.

9. 3308 sayılı ıraklık ve Mesleki Eğitim Kanunu (1986), işletmelerde çalışan ıracak, kalfa ve ustaların işletmelerde veya eğitim merkezlerinde yetiştirilmesini öngörmekte ve bu konuda işletmelere yükümlülükler getirilmektedir. Bu kanun 3457 sayılı kanunu yürürlükten kaldırmıştır.

2.2.15.Hizmetiçi Eğitim Yapan Kuruluşlar

Ülkemizde cumhuriyet döneminde hizmetiçi eğitim etkinliklerine Sümerbank, Makine ve Kimya Endüstrisi, Devlet Demir Yolları gibi kamu iktisadi teşekküllerinde başlanmıştır. Endüstriyel hizmetiçi eğitim endüstrileşme sürecine paralel olarak özellikle planlı dönemde önem kazanmış, gereksinme duyulan nitelikli personelin yetiştirilebilmesi için eğitim birimleri kurulmuştur. Endüstriyel hizmetiçi eğitim yapan kuruluşlar bağımsız, bağımlı ve yabancı kuruluşlar olarak üç kategoride incelenebilir.

2.2.15.1.Bağımsız Kuruluşlar

Hizmetiçi eğitim etkinliklerinde karar alma, planlama, uygulama ve değerlendirme yetkileri olan kamu ve özel mülkiyetli kuruluşlardır.

Bu kategoriye giren kuruluşlar yükseköğretim, kamu ve özel hizmetiçi eğitim kuruluşlarıdır.

1. Yüksek ğretim kurumları.-Endüstriye profesyonel elemanları örgün eğitim yolu ile yetiştiren niversiteler ayrıca araştırma ve hizmetiçi eğitim etkinlikleriyle endüstriyel eğitime daha hızla önem vermeye başlamışlardır. Bu eğitim hizmetlerini niversite vakıfları şeklindeki yapılanmalarla veya Döner sermayeleri kanalıyla götürebilmektedir. Ayrıca son yıllarda bazı üniversitelerimiz endüstri ile işbirliği yaparak endüstri işletmelerindeki personeli kurs ve seminerler yolu ile yetiştirme girişiminde bulunmaktadır.

2. Kamusal kuruluşlar.-ülkemizde kamu kurumu olarak diğer etkinlikleri yanı sıra hizmet içi eğitim yapan Milli Prodüktivite Merkezi (MPM), Sınai Eğitim ve

Geliştirme Merkezi (SEGEM), Türkiye Sanayi Sevk ve İdare Enstitüsü (TÜSSİDE) ve Küçük Sanayi Geliştirme Teşkilatı (KÜSGET) gibi kuruluşlar vardır.

3. Hizmetiçi eğitim yapan özel kuruluşlar.-Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi memleketimizde de çeşitli alan ve kademelerdeki personele hizmetiçi eğitim yapan birimler kurulmuştur. Sayıları ve etkinlik alanları artar (ORHİM), (UTEM), (PEGEM), (EPAR) gibi özel kuruluşlar endüstriyel hizmetiçi eğitim ihtiyacının bir kısmını karşılamaktadır.

2.2.15.2.Bağımlı Kuruluşlar

Hizmetiçi eğilim etkinliklerinde karar verme, planlama ve uygulamada ait olduğu kuruma bağımlı olan kuruluşlardır. Başlıcaları Kamu İktisadi Teşekkülleri, işçi ve işveren kuruluşları ile özel sanayi kuruluşlarına bağlı olan birimlerdir.

1. Kamu kurumlarına bağlı birimler.-Devlet Memurları Kanunu bütün kamu kurumlarında kendi personelinin hizmet içinde yetiştirilmesini sağlamak üzere birer hizmetiçi eğitim biriminin kurulmasını öngörmüştür.

2. Kamu iktisadi teşekküllerine bağlı birimler.-Ülkemizde endüstriyel hizmetiçi eğitimde en etkili olan bu kuruluşlar kendi bünyelerinde eğitim birimleri aracılığıyla hizmetiçi eğitim etkinliklerinde bulunmaktadır.

3. İş ve işçi bulma kuruluşlarına bağlı birimler.- Birer meslek kuruluşu olan işçi ve işveren sendikaları veya oluşturdukları konfederasyonların kurdukları vakıflar vasıtası ile endüstriyel hizmetiçi eğitim programları hazırlamaktadır. Örneğin Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS)'in kurduğu Eğitim Vakfı (MAV) çırak, kalfa ve usta düzeylerinde Meslek Eğitim Programları ile yönetici yetiştirme programlarını uygulamaktadır

Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı (MEKSA) Mesleki Eğitim Türkiye'de daha etkin bir biçimde yönlendirilmesine ve yaygınlaştırılmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur. Vakıf çalışmalarının bir kısmını Türk Alman Çıraklık

Eğitim projesi (TACE) çerçevesinde Berlik Türk-Alman Ekonomik İşbirliği Kurumu (BGZ) ile birlikte Dual sistem uygulaması ile yürütmektedir.

4. Özel sanayi kuruluşları ve temsilcilikleri.-Özel sanayi kuruluşları ve oluşturdukları şirketler grubunun personelini hizmet içinde yetiştirmek üzere eğitim merkezlerini kurmuşlardır. Örneğin Koç Holding Eğitim ve Geliştirme Merkezi (KOGEM).

2.2.15.3.Yabancı Eğitim Kuruluşları ve Temsilcilikleri

Gelmiş ülkelerdeki bağımlı ve bağımsız hizmetiçi eğitim yapan kuruluşlardan yararlanılmaktadır. Teknoloji transferi araç ve malzeme üretim ve ihracatı yapan bazı yabancı firmalar Türkiye'de kurdukları temsilcilikleri eliyle ülkemizde kamu ve özel işletmelerde hizmetiçi eğitim faaliyetlerini sürdürmektedir (Taymaz, 1997, s. 1).

2.2.16.Kurumlarda Hizmetiçi Eğitim Birimleri

Bir örgüt çeşitli birimlerden oluşan bir bütündür. Birimler birbirleri ile ilişkilidir ve aynı zamanda birbirlerini etkilerler. Her birinin kurumu yaşatmaya ve amaçlarına ulaştırmaya yarayan işlevleri vardır. Örgütte, işbölümü, amaçları gerçekleştirmek için gereken işlerin üretim süreci boyunca yapılacak biçimde her birime görev olarak verilmesidir. Bir kurumun örgüt yapısı belirlenen görevleri yerine getirecek birimlerin yan yana ve üst üste dizilmesi ile oluşur. Bu birimlerden birinin veya fazlasının yapıdan ayrılması ve yerinin değiştirilmesi örgütün amaçlarına ulaşmasını güçleştirir.

Ülkemizde kamu ve kamu iktisadi teşebbüslerin çoğunda;

- Danışma ve denetim,
- Ana hizmet,
- Yardımcı hizmet birimleri yer almaktadır. Tüm örgütler içinde hizmetiçi eğitim birimi yardımcı bir birimdir. Örgütte çalışan personeli

hizmet içinde yetiştirme işlevini yerine getirerek üretim sistemine dolaylı katkıda bulunur.

Yönetim bakımında hizmetiçi eğitim biriminin üst kademe yöneticisine yakın olması, hiyerarşinin üst basamaklarında yer alması yetki ve sorumluluk sınırlarını genişletir, bunu karşın yönetim süreçlerinde bağımlı olma derecesine azaltır. Bu nedenle hizmetiçi eğitim biriminin hiyerarşide üst yönetime yakın bir kademedede olması aşağıdaki yararları sağlar.

1. Kurumda yapılacak eğitsel faaliyetler konusunda ilgililerin görüşleri alınarak kararlar kısa zamanda verilebilir.

2. Yıllık eğitim planları kurumun ve diğer birimlerin planları ile bütünlük sağlayacak şekilde hazırlanır.

3. Eğitim plan ve programların uygulanmasında yetkilerin kullanılmasını kolaylaştırır.

4. Eğitim ile ilgili her türlü haberleşme kolaylıkla, kısa zamanda ve daha etkili olarak yapılır.

5. Eğitim etkinliklerinde ilgili birim ve bireylerin yönlendirilmesi ve görevlerin yerine getirilmesini kolaylaştırır.

6. Eğitim ihtiyacının saptanması, programların hazırlanması ve uygulanmasında birimler arası koordinasyon kolaylıkla sağ anır.

7. Hizmetiçi eğitimin amaçlarına ulaşma derecesini saptamak ve geliştirmek üzere ilgililerin görüşü kısa zamanda elde edilir.

Kamu ve iktisadi devlet teşekküllerinin bünyelerinde oluşturulan eğitim birimlerinin görevleri birbirine benzer ve yakın olmasına karşın isimleri, yapıları ve örgüt içindeki yerleri birbirinden oldukça farklıdır. Kurumlardaki hizmetiçi eğitim birimlerine verilen isimlerden bazıları aşağıdaki şekilde sıralanabilir.

- * Eğitim Şefliği
- * Eğitim Müdürlüğü
- * Eğilim Dairesi Başkanlığı
- * Personel ve Eğitim Müdürlüğü
- * Personel Eğitimi Dairesi Başkanlığı
- * Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı
- * Meslek Eğilimini Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- * Hizmetiçi Eğitim Genel Müdürlüğü
- * Araştırma, Planlama ve Eğitim Genel Müdürlüğü
- * Bilgilendirme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

Kurumlarda Eğitim Birimlerinin Görevleri

Devlet Memurları Kanunu, kurumlarda çalışan personelin hizmet içinde yetiştirilmesinden sorumlu bir birimin kurulmasını öngörmüştür. (Madde:215). Bu yasa hükmü uyarınca kamu ve gerekliliği nedeni ile kamu iktisadi ve özel kuruluşlarda hizmeti içi eğitim etkinlerini yürütecek birimler oluşturulmuştur. Bu birimlerin başlıca görevleri, çoğunun yönetmenliklerinde yazılı ve sınırlı olmamakla birlikte aşağıdaki maddelerle açıklanabilir.

1. Kurumda hizmetiçi eğitim amaçlarını ve politikasını saptamak.
2. Yasal düzenlemeler yapmak, yönetmelik ve genelgeler hazırlamak
3. Kurumda çalışan personelin varolan durumdaki ve gelecekteki hizmetiçi eğitim ihtiyacını saptamak.

4. Personelin hizmetiçi eğitim ihtiyacını karşılamak üzere uzun ve kısa süreli planları hazırlamak.
5. Hizmetiçi eğitimin amaçlarına uygun olarak yıllık plan ve uygulama ilkelerini belirlemek, bütçesini hazırlamak.
6. Yıllık planda yer alan hizmetiçi eğitimler için öğretim programlarını hazırlamak ve geliştirmek.
7. Hizmetiçi eğitim programlarının uygulanmasında kullanılacak araç ve gereçleri hazırlamak
8. Her programın uygulanacağı yer, zaman ile süreyi belirlemek, uygun öğretim ortamı sağlamak.
9. Her programa öğrenci olarak katılacak personeli saptamak, duyuru yapmak ve katılacakları gruplamak.
10. Öğretim programlarının uygulanmasında öğretici olarak yararlanılabilecek elemanları saptamak, gerekirse öğreticilik formasyonu kazandırmak ve görevlendirmek.
11. Hizmetiçi eğitim programına öğrenci ve öğretici olarak katılan personelin yatma ve yemek ihtiyaçlarını karşılamak, sosyal etkinlikler düzenlemek.
12. Hizmetiçi eğitim programları için hazırlanan bütçeye göre gerekli para ve kaynakları sağlama yol ve biçimlerini belirlemek.
13. Hizmetiçi eğitim ile ilgili iletişim ve koordinasyonu, ilgilerin katkı ve desteklerini sağlamak, sürdürmek.
14. Öğretim programlarının plana göre uygulanmasını sağlamak ve her aşamasında izlemek, eksiklikleri gidermek.
15. Öğretim programlarının başlangıcında, uygulanışı sırasında ve sonunda gözlem ve ölçmeler yaparak katılanların başarılarını değerlendirmek.

16. Programın sonunda katılanların ve ilgilerin görüşlerini alarak program değerlendirilmesi yapmak.

17. Hizmetiçi eğitim programlarına katılan personeli işyerinde izlemek, görüşlerini almak.

18. Kurumun çalışma alanında yenilik ve gelişmeleri izlemek sonuçlarından yararlanmak.

19. Kurumun etkinlik alanı ve hizmetiçi eğitimle ilgili araştırmalar yapmak, sonuçlarını ilgilere ulaştırmak.

20. Değerlendirme ve izleme sonuçları ile yenilik ve değişimlerden yararlanarak hizmetiçi eğitimi geliştirmek.

21. Kurumda çalışan personelin kendilerini geliştirmelerine yardımcı olacak yayınlar yapmak, kaynakları hazır bulundurmak.

22. Kurumun burslu öğrenci yetiştirme programlarını uygulamak, öğrenci seçmek ve öğrenim durumlarını izlemek.

23. Kurumun yurtdışı ihtisas, yüksek lisans ve doktora programlarına alınacak öğrencileri seçmek, öğrenim imkanları sağlamak ve izlemek.

24. İş analizlerine dayalı olarak personelde aranılacak yeterlikleri saptamak, meslek standartları hazırlamak.

25. Eğitim çalışmalarında kurum içi birimlerle ve ilgili diğer kurumlarla koordinasyonu sağlamak ve işbirliği yapmak.

2.2.17.Hizmetiçi Eğitim İhtiyacının Saptanması

Bir kurumda hizmetiçi eğitim ihtiyacının saptanması, yapılacak eğitim faaliyetlerinin planlanması ve programlanması için gerekli bilgileri elde etmek üzere yapılan araştırmadır. Eğitim ihtiyacı bir hizmet veya işte çalışan birey tarafından işin veya hizmetin yerine getirilmesinde bilgi, beceri ve tutumsal davranışları bakımlarından duyulan eksiklik veya gerekliliktir. Başka bir ifadeyle hizmetiçi eğitim ihtiyacı bireyin karşılaştığı sorunları çözerek amacına ulaşmasını sağlamada, eksikliğini, yokluğunu hissettiği davranışlardır. Bireyin kendi rolünü oynayabilmesi için noksanlığını duyduğu yeterliklerdir.

2.2.18.Yeterlik ve Türleri

Yeterlik, bir meslek elemanının, işi ile ilgili rollerini oynayabilme, görevini yerine getirebilme gücüdür. İnsanın bir görevde yeterlik sahibi olabilmesi için gerekli bilgi, beceri ve tutumları istenilen düzeyde kazanmış olması beklenir. Yeterlik tanımına kapsadığı iki boyuttan birincisi. Oynanacak rolün özelliklerinin belirlenmesi, ikincisi bu rolü oynayabilmek için gerekli bilgi, beceri ve tutumların açıklanmasıdır. Diğer bir tanıma göre yeterlik kavramı belli bir yer ve zaman belirtir. Yeterlik, kişinin çevredeki belli bir yerde, belirli bir işi gerekli olduğu zamanda yapabilmesidir. Yeterliğe dayalı personel yetiştirme programı aşağıdaki işlemlerle hazırlanır, uygulanır

- Yeterlik gereksinmelerinin saptanması.
- Yeterliklerin belirlenmesi.
- Her yeterliğin niteliği ve etkinlik düzeyinin karşılaştırılması
- Yeterlik kazanma yollarının saptanması.
- Yeterlik kazanma derecelerinin değerlendirilmesi.

- Yeterliklerin, kazanma yollarının ve değerlendirme; sistemlerinin geçerliklerinin araştırılması. Yeterlik gereksinmelerinin saptanabilmesi için meslek ve iş analizleri yapılır. Analiz edilecek her meslek önce alanlarına ayrılır. Her alana giren işler saptandıktan sonra işlemler ve işlem basamakları belirlenir. İşlemlerin yapılabilmesi için gerekli bilgi, beceri ve tutumlar sıralanır. Bireyin eğitim ihtiyacını saptamak için çalışmasında zorlandığı işler ve işlemler belirlenir.

Bir işletmede çeşitli alan ve kademelerde çalışan personele kazandırılması gereken yeterlikler

- Karar,
- İnsancıl,
- Teknik,

olmak üzere üç kısma ayrılır (Başar, 1988, s. 98). Bu yeterliklerin kazandırma düzey ve oranları bireyin bulunduğu kademeye göre değişiklik gösterir. Genel olarak her alan ve kademedeki bireylerin aynı oranda insancıl yeterlikler kazanmış olması beklenirken, ilk kademedeki personelin teknik yeterlikleri çok ve karar yeterliklerini daha az, üst kademe personelinin teknik yeterlikleri az ve karar yeterlikleri daha fazla kazanmış olması beklenir.

Karar Yeterlikleri.- Amaçları gerçekleştirmek üzere yapılacak çalışmaları tasarlama, karşılaşılan sorunlara çözüm yolları bulma, etkinliklerin sonunda amaçlara ulaşma derecesi hakkında yargıya varma sürecidir. Karar yeterliğine kavramsal veya yönetsel yeterlik de denilmektedir. Karar yeterliği yalnızca uygulanması, izlenmesi ve sonuçlarıyla birlikte değerlendirilmesi aşamalarını da kapsar.

İnsancıl Yeterlikler.- Birey ve grupları anlama, moral yükseltme ve güdüleme becerileri olarak kabul edilebilir. Etkili çalışma ve ortak çaba oluşturabilme, başkaları hakkında varsayım, inanç ve tutumları, bunların kullanım yöntemlerini belirleme, bireysel farklılıkları gözetme, insan ilişkilerine yönelik özellikler olarak görülebilir.

Teknik Yeterlikler.-Göreve ilişkin etkinlik alanlarındaki teknik bilgi, beceri ve tutumlara yöneliktir. Bu yeterlikler görev gereklerini yerine getirebilmek için kullanılacak yöntemler, teknikler ve süreçleri kapsar. Mal veya hizmet şeklinde ürün elde edilebilmesi için işletmelerin sıra ile doğru olarak belirli sürelerde yapılması, ürünün istenilen nitelikte olması, üretim aşamalarında beklenen davranışların gösterilmesi, teknik yeterliklerin kazandırılmasını gerektirir.

Kuruma yeni alınan ve çalışmakta olan personele gerekli yeterliğin kazandırılması, kurum ve birey yararına olumlu sonuçlar verir. Yeterlik, bireye belirli bir rolü oynayabilme gücünü kazandıran özelliklerin varlığıdır. Yeterli olmak, belli istemleri, karşılayabilecek gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazanmış bulunmaktadır. Yeterlik, bireyin belli bir görevde, gerekli bir işi, gerekli olduğu zamanda, istenilen nitelikte yapabilmesidir (Bursalioğlu, 1976,Akt., Taymaz, 1997). Bir kurumda personelin yeterliğe dayalı yetiştirme sistemi uygulanırken aşağıda yazılı ilkeler dikkate alınır (Varış, 1976: Akt. Taymaz, 1997)

- Yeterlik kazanma bireyin yetenekleri, gelişim durumu ilgi ve istemleri ile bağlıdır.
- Belli görevlere başmak için gerekli bir seri yeterlik vardır. Bu yeterlikler hizmet öncesinde olduğu gibi hizmet içinde de kazanılır
- Bazı davranışlar yetişkinlere özgü olduğundan, bireyin kazanacağı davranışlar beklenen tüm yeterlikleri kapsar.
- Bireyin işi ile ilgili olarak mesleki etkinlerin gerektirdiği yeterlikler karmaşık olup, işe ve gerçek eğitim ortamına göre belirlenir.
- Kazandırılacak yeterliklerin değerlendirilmesi için ölçmeler, görelilik olarak yapılır.
- Belli yeterliğin kazanılması için gereken süre bireylere göre değişik olabilir. Fakat yeterliğe dayalı programın bütününde zaman sınırlıdır.

2.3.UZAKTAN EĞİTİM

Özellikle son on yıldır bilişim teknolojilerinin bireysel ve kurumsal düzeyde yaygın olarak kullanılması ile birlikte, toplumun sosyo-ekonomik yapısında büyük değişiklikler olmuştur. Yönetim yapılarından, iş akış sistemlerine kadar bütün kurumsal işlemlerin yeniden düzenlenmesine neden olan bilişim teknolojileri, zamanla eğitim sektörünün de vazgeçilmez araçlarından biri haline gelmiştir. 90'lı yıllarda eğitim hizmetlerinde yardımcı araçlar olarak kullanılan bilgisayar ve iletişim teknolojileri, günümüzde eğitim hizmetinin bütün unsurları verildiği ortamlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Söz konusu ortamlardan biri de internet tabanlı uzaktan öğrenim modelidir. İnternet tabanlı uzaktan öğrenim modeli, temelde iki amacın yerine getirilmesi için uygulanmaktadır. Bunlardan ilki geleneksel eğitim programlarına destek hizmeti sağlamak, ikincisi ise eğitim programlarını bütünüyle ağ üzerinden sunmaktır. Bu çerçevede İnternet tabanlı uzaktan öğrenim, içinde bulunduğumuz dönemin eğitim gereksinimini karşılayabilecek en etkili ve uygun araçlardan biri olarak düşünülmektedir.

Uzaktan eğitim programı, eğitim kurumlarının, öğrencilerin tek başına eğitimi gerçekleştirmesine yardımcı olmak için belli bir düzende hazırladıkları ders programı ile gerçekleştirilen çalışmaya verilen addır. Diğer bir tanıma göre uzaktan eğitim, öğrenci ile öğretmenin birbirinden uzakta olmalarına karşın eş zamanlı ya da ayrı zamanlı olarak bir araçla iletişim kurdukları bir eğitim sistemidir.

California Distance Learning Project uzaktan eğitim programlarını, “Uzaktan eğitim programı öğrenciyle eğitsel kaynaklar arasında bağlantı kurarak eğitimi gerçekleştiren bir sistemdir. Uzaktan eğitim programlarının herhangi bir eğitim kurumuna bağlı bulunmayan kimselere de eğitim imkanı sağlıyor olması bizlere, son dönemde öğrenciye tanınan eğitim imkanlarının artmakta olduğunu gösterir.” diyerek ifade etmektedir.

United States Distance Learning Association uzaktan eğitim programlarını, “Uydu, video, grafik, bilgisayar ve multimedia destekli elektronik araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır.” olarak ifade eder.

Dünyadaki ilk uzaktan eğitim İngiltere’de mektup yoluyla yapılmıştır. Moore’a göre uzaktan eğitimde iletişimin üç elemanı vardır: öğrenen, öğretmen ve iletişim metodu. İletişim metodu öğrenen ile öğretene arasındaki bağıdır. (Moore, 1973) Bu bağ ya da ortam teknolojinin herhangi bir biçimi ile olmaktadır. Bu; posta, radyo, TV yayını, bilgisayar ağı olabilir. Basılı materyal, ses, görüntü ve grafik uzaktan eğitim için kullanılan ürünlerdir.

Bu tanımlamalardan da anlaşılacağı üzere, uzaktan eğitim sunumları bir çok yolla olmakta, günümüzde ki popüler uzaktan eğitim sunumları web tabanlı olarak sunulmaktadır. Fakat ülkemizde internet alt yapısının hala vasat durumda olması (internet bant genişliğinin düşüklüğü) nedeniyle online sunumlar kısıtlı kalmaktadır.

2.3.1.Uzaktan Eğitimin Amacı

Uzaktan Eğitim modellerinin en önemli amacı, büyük bir kitlenin gerekli eğitimleri buldukları yerden ve zamanda almalarıdır. Eğitimi alacak kişiye sunulan bu esneklik, eğitimin alınmasını kolaylaştırmaktadır. Ayrıca tam anlaşılmamış konuların birden çok tekrar edilmesi ve sınav ve testlerin çoğunluğu bu eğitimin verimini artırmaktadır.

Uzaktan öğrenimi zorunluluk haline dönüştüren sosyal ve ekonomik koşulları Peraya (2002), genel olarak şu bulgular ışığında değerlendirmektedir:

Küreselleşmenin etkileri ile birlikte özellikle 90’lı yıllardan sonra toplum ve iş hayatında yerleşik olan sosyal ve ekonomik şartlar değişmeye başlamıştır.

Değişen ekonomik şartlarla birlikte daha nitelikli elemanların tercih edildiği bir ortamda, işsizlik oranı her geçen gün artmasına rağmen çalışan insan sayısı azalmıştır.

Bilgi, organizasyonların ana unsurlarını oluşturan işgücü ve sermaye gibi faktörlerin de önüne geçerek en önemli ekonomik güçlerden biri haline gelmiştir.

Bilgisayar ve iletişim teknolojisinde yaşanan gelişmelerle birlikte bilgi, geçmişe oranla artık daha hızlı yayılmakta ve bilginin yaşam süresi (güncelliği) kısalmaktadır.

Değişen sosyal ve ekonomik koşullara ayak uydurabilmek için işletmeler, sürekli olarak personelin eğitim düzeyini yükseltmek ve insan kaynaklarına yatırım yapmak zorundadırlar.

Uzaktan öğrenimle birlikte, genellikle çalışanların bilgi ve yeteneklerini artırmak amacıyla kullanılan sürekli veya hizmet içi eğitim giderleri önemli ölçüde azalmaktadır. Bununla birlikte uzaktan öğrenim, işletmelerin kişisel ve kurumsal performansını artırarak sürekli değişen rekabet ortamında mali kazanç elde etmesini de sağlamaktadır. İşletmelerin yanı sıra günümüzde uzaktan öğrenimin en yoğun olarak tercih edildiği yerler üniversitelerdir. Mektupla ve televizyonla yapılan eğitim modelinden sonra günümüz üniversitelerinde yapılan uzaktan öğrenim programlarının büyük bir çoğunluğu web üzerinden sürdürülmektedir. Dünyada ve ülkemizde son on yılda oluşturulan uzaktan öğrenim programlarının klasik ders ortamına en yakın modeli, web tabanlı interaktif (etkileşimli) öğrenim modelidir. Söz konusu öğrenim modelinin, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında bir çok örneğinin başarıyla uygulandığı bilinmektedir.

2.3.2.Uzaktan Öğrenim

Son yıllarda bilgisayar ve iletişim teknolojisinin sosyal hayatın içine hızlı ve yoğun olarak girmesiyle birlikte, küreselleşmenin etkileri toplum üzerinde daha fazla hissedilir olmuştur. İnsanlar dünyanın hangi bölgesinde olursa olsun yaşanan her gelişmeden ve her yenilikten anında haberdar olmakta, ihtiyacının çok çok ötesinde bilgi yoğunluğu ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Ancak her olgu ve olayın çok hızlı yayıldığı bu ortamda bilgi de çok hızlı bir biçimde güncelliğini yitirmektedir. Dolayısıyla yeni

bilgiye olan talep her alanda daha fazla artmaktadır. Bu durum özellikle çalışanların, buldukları ortamdaki ayrılmadan uzmanlık alanlarında ya da ilgi duydukları konularda öğrenim görmelerini daha fazla gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda uzaktan öğrenim, çalışanların farklı bir alana yönelmesine, yeni bir sertifika sahibi olmasına veya yeteneklerini artırmasına olanak sağlayan uygun bir eğitim modelidir.

ABD’de Teknoloji ve Yetişkinlerin Öğrenimi Komisyonu’nun (The Commission on Technology and Adult Learning) hazırlanmış olduğu rapora göre e-öğrenim, insanların ailelerinden veya buldukları ortamlardan ayrılmadan kariyerlerinde ilerleme kaydedebilecekleri veya daha üretken olabilmek için bilgi ve becerilerini geliştirebilecekleri, teknolojik bileşenlerinden oluşan bir eğitim modeli olarak ifade edilmektedir

Diğer bir tanıma göre uzaktan öğrenim, geleneksel öğretme-öğrenme yöntemlerinin sınırlılıkları nedeniyle sınıf içi etkinlikleri yürütme olanağının bulunmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayanlar ve uygulayıcılar ile öğrenciler arasında iletişim ve etkileşimin, özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla sağlandığı bir öğretim merkezi şeklinde ifade edilmektedir (Alkan, 1981: 59).

Curabay ve Demiray (2002: 8), son yıllarda uzaktan öğrenim modelinin eğitim hizmetleri içindeki payının önemli oranda artmasının nedenlerini şu maddelerle açıklamaya çalışmaktadır:

- Bireylerin farklı eğitim-öğretim olanakları ve gereksinimi içinde olması.
- Geleneksel eğitim yöntemlerinin bireysel gereksinimleri karşılayamaması.
- Geleneksel eğitim ortamına benzer şekilde zamandan ve mekandan bağımsız bireysel öğrenim ortamının sağlanması.

- Yeni seçeneklerin geleneksel eğitim anlayışı dışında kalan bireylere de öğrenim olanağı sağlaması.
- Uzaktan öğrenimin geleneksel örgün eğitim modeline göre çeşitli avantajları bulunmaktadır. Söz konusu avantajlar, şu şekilde sıralanabilir:
- Öğrenci merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlanmakta ve her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunulmakta,
- Öğrencilerin deneyleri ve özel çalışmalarını daha farklı boyutta birbirlerine göstermek ve tartışmak için ortam hazırlanmakta,
- Fırsat eşitsizliklerini en aza indirmekte,
- Kaynak farklılığı ve araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasında karşı karşıya kalınan standart düşüklüğünü yükseltmekte ve bütünlük sağlanmakta,
- Eğitimin maliyetini düşürmekte ve kaliteyi artırmakta.
- Değişik konularda çok zengin kaynakları aynı platform üzerinde paylaşımına açmakta ve daha eğlenceli bir ders ortamı sağlanmakta,
- Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmakta,
- Konusunda uzman olan öğretim elemanlarından daha fazla bireyin yararlanması sağlanmakta,
- Başarının değerlendirilmesinde daha objektif olunmakta ve
- Belli bir zaman ve mekana bağımlı olma zorunluluğunu ortadan kaldırarak öğrenciye serbestlik tanınmaktadır.

- Bu avantajlarının yanı sıra, hem birey hem de grup düzeyinde öğrencilerin farklı özelliklere sahip olması, uzaktan öğrenimde bir takım sorunların yaşanmasına neden olmaktadır. Etnik kökeni ve kültürü farklı olan, bilgisayar okuryazarlık düzeyi ve bireysel öğrenme yeteneği eşit olmayan öğrenciler bazen aynı eğitim programından yeterli ölçüde başarı sağlayamamaktadır. Genel olarak uzaktan öğrenim modelinin dezavantajları ise şu şekilde sıralanabilir:
- Yüz yüze öğretim ilişkisinin kolay sağlanamaması.
- Örgün eğitim kurumlarındaki örneklere benzer sosyal etkileşime yer verilememesi.
- Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanın azalması.
- Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olunması.
- Bilgisayar okur-yazarı zorunluluğunun olması.
- Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan öğrencilere yeterince yardımın sağlanamaması

2.2.3.İnternet Tabanlı Uzaktan Öğrenim ve Özellikleri

İnternet tabanlı uzaktan öğrenimin özelliklerine geçmeden önce, eğitim modelleri ve bu konuda ortaya çıkan kavramlara açıklık getirmek, konunun daha iyi anlaşılması açısından yararlı olacaktır. Genel olarak eğitimin, senkron (eş zamanlı) ve asenkron (eş zamansız) olmak üzere iki ana başlık altında toplandığını görülmektedir:

Senkron eğitim, aynı mekanda ve yüz yüze verilen eğitimdir. Bu eğitim modeli klasik sınıf ortamında yapılan örgün eğitim modelidir. Ayrıca internet tabanlı interaktif öğrenim modeli de, eğitim bilimcileri tarafından senkron eğitim kategorisi altında

değerlendirilmektedir. Asenkron eğitim ise zamandan ve mekândan bağımsız olarak verilen eğitimidir. Ancak belirli zamanlarda eğitimi alan kişiler yüz yüze eğitime ve sınavlara alınıyorsa bu tip eğitim, zamandan yarı bağımsız eğitim olarak da adlandırılmaktadır. İnternet üzerinden interaktif olmayan bir ortamda verilen eğitim, zamandan ve mekandan bağımsız asenkron eğitimidir. Uzaktan öğrenim konusunda yapılan çalışmalarda sıkça dile getirilen on-line öğrenim ise, öğretmen ile öğrencilerin aynı mekanda olmadan gerçekleştirdikleri eğitim modelidir. Öğretmen ile öğrenciler arasında çeşitli iletişim yollarının kurulduğu bu modelde öğretmen bir uçta ders verirken, öğrenciler iletişim yolunun imkânlarına bağlı olarak evlerinden, işyerlerinden, yurtiçinden ve yurtdışından bu derslere katılabilmektedirler.

Uzaktan öğretim kurslarındaki interaktif derslerin oranı, o kursun niteliğini belirlemeye yönelik önemli bir unsur olarak değerlendirilmektedir. Karşılıklı etkileşim içerisinde yapılan eğitim modelini ifade etmek için kullanılan interaktif öğrenim, web tabanlı uzaktan öğrenimin en çok tercih edilen modellerinden biridir (Kullanılan teknoloji, destek hizmetleri, eğitim içeriği, öğrenci ve öğretmenin motivasyonu gibi konular, interaktif öğrenimin niteliğini belirleyen diğer faktörlerdir. Genellikle öğrenciler, uzaktan eğitim programları arasında bu faktörleri göz önünde bulundurarak tercih yapmaktadırlar.

80'li yıllarla birlikte sosyal bilimler alanında verilen eğitim modelinde yeni yaklaşımların benimsenmesine yönelik yoğun tartışmaların başladığını ifade eden Peraya (2002), söz konusu tartışmaları 'eğitim modelinden' 'öğrenim modeline' dönüşüm kavramları ile açıklamaya çalışmıştır. Buna göre artık eğitimciler, öğrencinin yalnızca verileni aldığı klasik eğitim modeli yerine, araştırarak öğrendiği ve öğretmenleri tarafından yönlendirildiği öğrenim modelinin daha doğru bir yaklaşım olacağını düşünmektedirler. Bu bağlamda son on yılda doğrudan anlatım yoluyla verilen eğitim programlarından, öğrencilerin konuşma ve tartışma ortamına katılarak performans gösterebildikleri öğrenim modeline doğru geçiş yaşanmaktadır. Günümüzde bu eğitim modelinin en uç noktasını internet tabanlı uzaktan öğrenim oluşturmaktadır.

Bu ortamda öğretmenler, bilgi aktarıcısı olmaktan çok, bilginin aracı, denetçisi ve yöneticisi konumundadırlar.

Indiana Üniversitesi öğretim elemanlarından Bonk'un (2002) web tabanlı eğitim programına kayıtlı 201 öğrenci üzerinde yaptığı anket çalışması interaktif öğrenimin, bazı yönleri ile avantajlar sağladığı, ancak çeşitli açılardan da sakıncaları olduğunu göstermektedir. Bilgi teknolojileri, askeri kuruluşlar, finansal hizmetler, eğitim, pazarlama, sağlık kuruluşları ve kamuya ait değişik sektörlerden katılan öğrenciler üzerinde yapılan bu çalışmada, deneyim, eğitim araçlarının özellikleri, test tekniği, eğitimi engelleyen ve destekleyen unsurlar gibi pek çok konuda nitelik değerlendirmesi yapılmıştır. Anket sorularına verilen cevaplarda iletişim, bant genişliği ve donanım sorunları, teknolojik altyapı ve teknik destek eksikliği ve bütün bu unsurlara bağlı olarak yüksek maliyet, interaktif öğrenimi sorunlu hale getiren önemli etkenler olarak değerlendirilmektedir. Bunların yanı sıra öğrencilerin, çeşitli nedenlere bağlı olarak uzaktan öğrenimin gerektirdiği ölçüde yeterli deneyime, ani ve üretken düşünme gücüne sahip olamamaları da, interaktif öğrenim modelinin istenen düzeyde eğitim vermesine engel olan nedenler arasında gösterilmektedir.

Ancak maliyet yüksekliği, deneyim sahibi olma zorunluluğu, yazılım ve donanım sorunları gibi engellere rağmen, bu çalışmada web tabanlı interaktif öğrenimin gerekli olduğu ve yakın gelecekte söz konusu öğrenim modelinin eğitim sektörü içindeki payının önemli oranda artacağı sonucuna varılmaktadır. Bu bağlamda eğitimciler, öğrenciye zaman ve yerden bağımsız hizmet sunulması, eğitim materyallerinin sürekli olarak güncellenerek dağıtılması, derslerde kullanılan kaynakların kalitesi ve niteliğinin daha iyi kontrol edilmesi, eğitim süresini kısaltması ve ulaşım masrafını önemli oranda azaltması açısından uzaktan öğrenimin örgün eğitime önemli bir alternatif olabileceğini düşünmektedirler. Bu özelliklerinin yanı sıra bireysel ihtiyaçlara göre eğitim içeriğinin değişmesi, öğrenci aktivitelerinin otomatik olarak kaydedilmesi ve daha fazla grup çalışması sunması yönüyle de söz konusu öğrenim modelinin önemli avantajları bulunmaktadır.

Çok önemli avantajlarına rağmen web tabanlı öğrenimin sakıncalarını eğitim programı ve süresi, teknoloji desteği, erişilebilirlik ve yüksek ücret unsurları ile ortaya koymaktadır. Söz konusu unsurlar bağlamında web tabanlı uzaktan öğrenimi sakıncalı kılan özellikler şu dokuz madde ile özetlenebilir:

- Zaman, para ve işgücü kayıpları,
- Teknolojik yetersizlikler,
- Sistemin kullanım zorlukları,
- Öğrenimin test edilmesinde yaşanan başarısızlıklar,
- Genellikle yöneticilerin e-öğrenime sıcak bakmamaları,
- İnsanların e-öğrenimi geleneksel öğrenim modeline göre ikinci planda düşünmesi,
- Kurumsal düzeyde teknolojik altyapı yetersizliği nedeniyle yaşanan iletişim sorunları,
- Öğrencilerden kaynaklanan çeşitli sorunlar,

İnteraktif öğrenimin niteliğini belirlemeye yönelik başka bir örnek de, Rovai ve Barnum (2003) tarafından toplam 19 on-line program üzerinde yapılan araştırmadır. 527 mezun öğrencinin 328'i üzerinde uygulanan anket çalışmasında, 21 ve 60 yaş sınırları arasında yer alan öğrencilerin yaş ortalaması 39'dur. Araştırma sonucunda öğrencilerin on-line öğrenime yatkınlığı, amacı, motivasyonu ve önceki deneyimleri, bu tür eğitim modelinin niteliğini belirlemeye yönelik önemli etkenler olarak gösterilmektedir. Yapılan bu çalışma ile aynı üniversitede olsa bile sunulan on-line programların, imkanları ve verdikleri eğitim yönüyle birbirlerinden çok farklı olabildikleri görülmektedir. Aynı zamanda bu programlardan mezun olan öğrencilerin birbirlerinden ve örgün eğitim programından mezun olan diğer öğrencilerden çok nitelikli olabildikleri

gibi onlara göre daha başarısız da olabilmektedirler. Bu değişken duruma neden olarak, on-line öğrenim programlarında gereksinim duyulan program tasarımı, pedagoji ve teknoloji unsurları gösterilmektedir.

Her iki çalışmada da on-line kurslarda başarısız olan öğrenciler, geleneksel eğitim ortamında bulunan temel unsurların, on-line öğrenim modelinde tam olarak bulunmadığını ve dolayısıyla kendilerini söz konusu eğitim içerisinde soyutlanmış hissettiklerini ifade etmektedirler. Aynı zamanda öğrenciler geleneksel eğitim ortamındaki iyi bir öğretim elemanının ortaya koyacağı kişisel enerji ve etkileme gücünü, uzaktan öğrenim modelinde bulamadıklarını da ifade etmektedirler. Örgün eğitim ortamında sorulan sorulara öğretim elemanı tarafından anında yanıt alınırken, on-line ortamda genellikle sorulara anında karşılık verilememekte ya da bunun yerine öğrenciler çeşitli kaynaklara yönlendirilmektedir. Ancak söz konusu yönlendirmeler genellikle metin tabanlı kaynaklara yapılmakta; bu da öğrencilerin motivasyonunu bozmakta ya da yeterli bilgi doyumunu sağlanamamaktadır.

Ancak bütün bu olumsuzluklara rağmen son yıllarda interaktif iletişim alanında yaşanan gelişmeler, internet üzerinden yapılan karşılıklı iletişimi oldukça nitelikli kılmıştır. Bu gelişmelerle birlikte kullanılan sistem, ara yüz, eğitimin içeriği, öğretim kadrosunun seçimi, güvenli, sürekli ve motive eden bir yaklaşımla tasarlanan web tabanlı uzaktan öğrenim programlarının başarı oranı da yüksek olmaktadır.

2.3.4.Bilgisayar Destekli Eğitimin Yararları

Bilgisayar Destekli Eğitim günümüzde eğitimin vazgeçilmezleri arasına girmiştir.

Yararları her dalda farklı özellikler göstermektedir.

Bilgisayar Destekli Eğitimin en büyük avantajlarından biri sabırlı bir eğitimci olmasıdır.

Öğrenci anlamadığı konuları istediği kadar tekrar edebilmekte, kendi gelişim süreci kendi takip edebileceğinden istediği anda konu ilerleyişini organize edebilmektedir.

Her konunun sonunda Bilgisayarla Öğretim Programları sorduğu sorulara anında doğru veya yanlış biçiminde dönüt vererek öğrencinin gerekirse konuları bir daha tekrar etmesi biçiminde geri dönüt verebilmektedir.

Diğer önemli yararlarından bir tanesi öğrenciler arasındaki seviye farklılıklarını ortadan kaldırmasıdır.

Geleneksel öğrenme modellerinde eğitimci sınıfta değişik seviyelerdeki öğrencilere hazırlanan eğitim programına uygun bir şekilde eğitim vermekte, anlattığı düzeyden seviyesi düşük veya yüksek öğrencilere ulaşamayacaktır. Fakat bilgisayar bu seviye farkını ortadan kaldırmakta, seviyenin öğrenci tarafından belirlenmesine olanak sağlamaktadır.

Bilgisayarla Öğretim Programları öğrenciye farklı alternatifler sunarak, öğrencinin ilgi alanına göre eğitim almasına olanak vermektedir. (örnek: oyun ile öğretim) Bu olanaklar öğrencinin derse ilgisini ve derse katılımını artırmaktadır.

Zaman zaman zararları-sınırlılıkları başlığı altına aldığımız maddiyatı yararları başlığı altına da alabiliriz. Çünkü bir laboratuvar oluşturmada onlarca laboratuvar malzemesi, her deneyde kullanılacak yüzlerce farklı deney kiti vb. materyale ihtiyaç duyulmaktadır. (Bir çok sınıfı ve şubesi olan bir eğitim kurumunu örnek olarak alırsak) Her seferine kit veya malzeme almaktansa öğrencilere sanal bir laboratuvar kurularak bir seferlik bir ödemeye bütün deneyler gidersiz olarak bilgisayarlarla yapılabilmektedir.

2.3.5.Bilgisayar Destekli Eğitimin Sınırlılıkları

Yukarıda Bilgisayar Destekli Eğitim'in yararlarından bahsedilmiştir. Fakat her alandaki modellerde olduğu gibi Bilgisayar Destekli Eğitim modellerinin de sınırlılıkları vardır.Araştırmacılara göre Bilgisayar Destekli Eğitim'in en büyük sınırlılığı

Öğrenci-eğitimci ilişkisinin kurulamamış olmasından kaynaklandığı sonucudur. Öğrencilerin derse katkısı, sevgisi ve de ilgisinin en büyük faktörünün eğitimci olduğu tüm araştırmacılar tarafından kabul edilmiştir.

Bilgisayarla Öğretim Programlarında öğrenci-bilgisayar ilişkisinin kurulamaması, öğrenci ifadesiyle öğretmen-öğrenci göz temasının kurulamaması Bilgisayar Destekli Eğitim'in en büyük sınırlılıdır.

Ayrıca Bilgisayarla Öğretim Programlarının öğrencinin sorularına her an cevap verememesi de diğer bir sınırlılık olarak kabul edilmektedir.

Bilgisayarla Öğretim Programları hazırlanırken eğitimci, tasarımcı ve diğer proje hazırlayıcı elemanlar çok dikkat etmek zorundadır.

Bilgisayarla Öğretim Programları, hazırlanırken yüklenen bilgilerden fazla bir bilgi veremeyip, oluşabilecek hataları tespit edemeyeceğinden ufak bir hatayı ya da uygun olmayan bir ortamı öğrenciye sunabileceği için sonradan düzeltilmesi zor olan yanlış bilgiler vermemelidir. Örnek verilecek olursa, bir araç kullanım simülasyon yazılımı hazırlanırken aracın saatte 200 km hızla virajı dönebileceği ifade edilirse, öğrenci simülasyon programında öğrendiği bu ifadeyi gerçek hayatta uygulayacak dolayısıyla bu hızla virajı alamayan araç kazaya sebep olacaktır.

Bu sınırlılıklara ek olarak, kaliteli eleman ve uzman yetersizliği, bilgisayar ekranının yazı alanının sınırlı oluşu ve de bilgisayar donanım ve yazılım giderlerinin yüksek oluşu Bilgisayar Destekli Eğitim 'in diğer sınırlılık ve yetersizlikleri içindedir.

2.3.6.Türkiye'deki Uzaktan Eğitim Modelleri

Türkiye uzaktan eğitim modeliyle diğer ülkelere göre daha geç tanışmasına rağmen, günümüzde ki çalışmalarla gelişmiş ülkeler seviyesine gelmiş bulunmaktadır. 1927-1960 yılları arasında, bu alanda gözle görülür bir çalışma olmamış sadece bu alanda yapılabilecek çalışmalar tartışılmış ve öneriler oluşturulmuştur. 1950 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi , Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü

çalışmaları; 1960 yılında orta dereceli meslek okullarına üniversite olanağı sağlamak amacıyla mektupla öğretim yönteminin bu yıllarda dikkat çeken uygulamalarıdır. (MEB Resmi Web Sitesi)

1974 yılında YAYKUR diye adlandırılan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen yetiştirme amaçlı sürdürülen faaliyetler, ülkemizde etkin uygulanmaya başlayan ilk uzaktan eğitim çalışmasıdır.

Anadolu Üniversitesi'nde Açık öğretim Fakültesine dönüştürülen uygulama sonucunda değişik alanlarda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile işbirliği şeklinde 1982 yılından beri uzaktan eğitim yapılmaktadır. Bu büyük adımdan sonra Türkiye'deki bir çok üniversite kaliteli uzaktan eğitim yazılımları hazırlamış; e-üniversite temellerini atmıştır. (Kunç ve Varol,1994)

Milli Eğitim Bakanlığı Uzaktan Hizmetiçi çalışmalarına yoğun çalışmalar içinde olup;

Milli Eğitim Bakanlığı ile Microsoft Firması arasında yapılan Eğitimde İşbirliği Protokolü

Milli Eğitim Bakanlığı'nın 31.12.2004 tarih ve Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı B.08.0.25.04.00/5642 sayılı Makam Onayı.

Millî Eğitim Bakanlığı'nın 01.10.2004 tarih ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü B.08.0.ETG.0.21.01.02.00-020/14825 sayılı yazısı.

Sonucunda Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Projesi / Kursları konulu 2005/17 Genelge yayımlayarak ;

“Bakanlığımızın başta öğretmenler olmak üzere, her kademedeki personelinin işte verimliliklerini artırmak, yeni durumlara ve gelişmelere intibaklarını ve üst görevlere hazırlanmalarını sağlamak ve çağımızın gerektiği bilim ve teknolojik bilgi ve beceri ile donanımlarını temin amacıyla Bakanlığımız Hizmetiçi Eğitim Dairesi

Başkanlığının plânlama ve koordinesinde, yine Bakanlığımız tüm merkez ve taşra teşkilâtı birim ve kurumları, YÖK / Üniversiteler, Yabancı Kültür Merkezleri, Sivil Toplum Kuruluşları gibi diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarıyla işbirliği yapılarak çok çeşitli süre ve nitelikte hizmetiçi eğitim programları düzenlenmektedir.

Bilindiği gibi, halen gerçekleştirilmekte olan programların tamamı yüz yüze eğitim şeklinde uygulanmakta; eğitim görevlisi, malî boyutlar, eğitim materyali ve sınıf ortamı gerektirmekte; bu sebeple de sınırlı sayıda personel hizmetiçi eğitime alınabilmektedir.

Oysa ki, hemen her alanda olduğu gibi, bilim ve teknoloji alanında da çağımızda baş döndürücü bir hızla yaşanmakta olan değişim ve gelişmelere öğretmenlerimizin ve diğer eğitim çalışanlarının intibak edebilmeleri için en seri ve sağlıklı biçimde bu gelişim süreçlerine ayak uydurma mecburiyeti vardır.

Bu mecburiyet doğrultusunda, mevcut klasik metot ve uygulamaların yanı sıra, çağın teknolojisi bilgisayar ve internet devreye sokularak "Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Öğretmen Eğitimi Projesi" nin uygulamaya konulmasıyla ilgili çalışmalar tamamlanmıştır.

Bakanlığımız ve Microsoft Firması arasında yapılan ilgi (a) "Eğitimde İşbirliği Protokolü" kapsamında, Bakanlığımızca ilk kez uygulanacak "Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Öğretmen Eğitimi Projesi" nin ilk örneği öğretmenlerin bilgisayar eğitimi alanında olacaktır.

Bakanlığımız Hizmetiçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, İl Millî Eğitim Müdürlükleri ve Microsoft Firması işbirliği'nde uygulanacak olan, Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Öğretmenlerin Bilgisayar Eğitimi Projesi / Kurslarıyla ilgili iş ve işlemler aşağıdaki bilgi ve esaslar doğrultusunda yürütülecektir;" olarak belirtmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmada izlenen yöntem, araştırma modeli, evren ve örneklem, bilgi toplama ve çözümlenme yöntemi açıklanmıştır.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel yöntemle yapılmış bir alan çalışması niteliğindedir. Betimsel yöntem modellerinden olan alan surveyi (alan taraması) tipi bir araştırma modeli kullanılmıştır. Betimsel yöntemin kullanıldığı araştırmalar olayların, objelerin, varlıkların, kurumların, grupların ve çeşitli alanların ne olduğunu inceleyen değişkenler arasındaki ilişkileri belirleyen araştırmalardır. Bu araştırmanın amacı İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi resmi ve özel eğitim kurumlarının uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin ölçülmesi, çeşitli değişkenlere göre incelenmesi, karşılaştırılması olduğundan, araştırma yöntemi olarak betimsel yöntem kullanılmıştır. uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerini tespit etmek üzere literatür taraması yapılmıştır. Uygulanan anketle, öğretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeylerine yönelik elde edilen bulguların ışığında, durum belirlenmiş ve alt problemlere yönelik çözümlenmeler yapılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evreni, 2005-2006 eğitim-öğretim yılında, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü İstatistik Şubesi'nden elde edilen veriler doğrultusunda; İstanbul İli Gaziosmanpaşa ilçesindeki resmi ve özel okullarında görev yapan öğretmenler oluşturmaktadır.

Evrenin çok büyük olması, ulaşmada güçlüklerin bulunması ve daha güvenilir veriler elde edilebilmesinin düşünülmesi nedeniyle araştırmada evrenden örneklem alma yoluna gidilerek çalışma araştırma evrenini oluşturan bütün resmi ve özel öğretim okul öğretmenlerinin üzerinde gerçekleştirilmiştir. Evren kendi kendini örnekleyen duruma dönüşmüştür (Çilenti, 1984, s.137).

Tablo 1. Araştırma Kapsamında Ulaşılabilecek Olan Öğretmen Sayıları

İlçe	Okul Sayısı	Öğretmen Sayısı
Gaziosmanpaşa	150	150

3.3 Veri Toplama Aracı

Bu başlık altında, araştırmada kullanılan verilerin elde edilmesinde kullanılan anket formunun geliştirilmesi ile bilgilerin toplanmasındaki uygulama yer almaktadır.

Araştırmada, resmi ve özel öğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin kişisel bilgilerine ait veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen anket formları(Bkz:EK 1) aracılığı ile toplanmıştır.

Bilginin toplanmasında iki ayrı bilgi formundan yararlanılmıştır. Resmi ve özel öğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin kişisel bilgileri uzaktan hizmetiçi eğitim

yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerine ait anket formu olarak iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretmenler ile ilgili kişisel bilgilere ilişkin 8 soru, ikinci bölümde ise uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin 30 madde bulunmaktadır.

Anketin geliştirilmesi aşamasında ilk önce, hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin literatür incelenmiştir. hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulaması ile ilgili literatür çalışması yapılarak anketin içeriği oluşturulmuştur.

Ölçeğin cevap ölçeği 1 – Hiç katılmıyorum, 2 – Az katılıyorum, 3 – Orta düzeyde katılıyorum, 4 – Çok katılıyorum, 5 – Tam katılıyorum şeklindedir. Ölçekten alınan yüksek puan uzaktan hizmetiçi eğitimin bilgisayardan verilmesine katkıda bulunmasına işaret etmektedir.

Uzaktan Hizmetiçi Eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerine ilişkin olarak 38 madde listesi oluşturulmuştur. Alan uzmanlarından anketin dil ve anlatım, mantıksal tutarlılık, soruların binişip binişmemesi, bölümlerdeki maddelerin bölüme uygunluğu, alanı kapsayıp kapsamadıkları bakımından değerlendirilmesi istenmiştir. Uzmanların yaptıkları değerlendirmeler sonucunda, bazı maddeler çıkartılmış ve bazıları da ifade yönünden geliştirilmiştir.

Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulaması yeterlikleri anketinde bulunan alt problemleri hangi sorularda ölçüldüğü EK 2 'de gösterilmektedir.

Anket araştırma evreni olarak seçilmiş İstanbul İlinde Gaziosmanpaşa ilçesinde resmi ve özel kurumda görev yapan öğretmenlerden oluşan 150 kişiye uygulanmıştır. Uygulamadan sonra anketler toplanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler “SPSS (Statistical Package For Social Sciences) for Windows” paket programına yüklenmiş ve iç tutarlılığı için hesaplanan “Cronbach” (Alpha) katsayısı .9773 olarak bulunmuştur.

Ankete katılan kişilerin kişisel bilgileri aşağıya çıkarılmıştır.

Cinsiyet Bilgisi

	Frekans	%
Bayan	40	26,7
Erkek	110	73,3
Toplam	150	100,0

Ankete 40 Bayan 110 Erkek katılmıştır. Bunların %26.7' si bayan %73.3 'ü erkektir.

Yaş Durumu

	Frekans	%
25 yaş aşağısı	23	15,3
26-30 yaş arası	78	52,0
31-35 yaş arası	35	23,3
36-40 yaş arası	6	4,0
41 yaş ve yukarısı	8	5,3
Toplam	150	100,0

Ankete 25 yaş ve aşağısı 23(%15,3), 26-30 yaş arası 78(%52,0), 31-35 yaş arası 35(%23,3), 36-40 yaş arası 6(%4,0), 41 yaş ve yukarısı 8(%5,3) kişi katılmıştır.

Meslekteki kıdem

	Frekans	%
5 yıl ve aşağısı	70	46,7
6-10 yıl arası	63	42,0
11-15 yıl arası	10	6,7
16 yıl ve yukarısı	7	4,7
Toplam	150	100,0

Ankete 5 yıl ve aşağısı 70 (%46,7) , 6-10 yıl arası 63(%42,0) , 11-15 yaş arası 10 (%6,7) , 16 yıl ve yukarısı 7 (%4,7) kişi katılmıştır.

En son mezun olduğunuz okul

	Frekans	%
Önlisans	10	6,7
Lisans	136	90,7
Lisansüstü	2	1,3
Diğer	2	1,3
Toplam	150	100,0

Ankete Önlisans mezunu 10 (%6,7) , Lisans mezunu 136 (90,7) , Lisansüstü 2 (%1,3) ,Diğer 2 (1,3) kişi katılmıştır.

Çalışma Branşı

	Frekans	%
Sınıf öğretmenliği	88	58,7
Branş öğretmenliği	62	41,3
Toplam	150	100,0

Ankete Sınıf Öğretmeni olarak 88 (%58,7) , Branş Öğretmeni olarak 62 (%41,3) kişi katılmıştır.

Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasına katıldınız mı?

	Frekans	%
Evet	108	72,0
hayır	42	28,0
Toplam	150	100,0

Ankete Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasına katılan 108(%72,0) , Ankete Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasına katılmayan 42(%28,0) kişidir.

Milli Eğitim Bakanlığı Örgün Hizmetiçi Eğitim çalışmalarına katıldınız mı?

	Frekans	%
evet	116	77,3
hayır	34	22,7
Toplam	150	100,0

(77,3), Milli Eğitim Bakanlığı örgün Hizmetiçi Eğitim çalışmalarına katılmayan 34 (22,7) kişidir.

Yöneticilik Durumunuz

	Frekans	%
evet	104	69,3
hayır	16	10,7
yapıyorum	30	20,0
Toplam	150	100,0

Ankete Yönetici olan 104(%69,3) , Yönetici olarak katılmayan 16 (%10,7) , şu an yönetici durumunda olan 30 (%20,0) kişidir.

Çalışmada bilgi toplama aracı olarak kullanılan anket beşli derecelendirme ölçeği ile hazırlanmış, “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneği 1, “Katılmıyorum” seçeneği 2, “Kararsızım ” seçeneği 3, “Katılıyorum” seçeneği 4, “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneği için 5 puan verilmiştir. Bu araştırmada kullanılan beşli derecelendirme ölçeğindeki aralık için (5-1) hesaplanan aralık katsayısına göre ($4/5=0.80$) seçenek aralıkları aşağıda gösterilmiştir.

Beşli Dereceleme Ölçeğinin Puan Sınırları

Derece/Seçenek	Seçenek Puanları	Seçeneklere Ait Puan Sınırları
Kesinlikle Katılmıyorum	1.00	1.00-1.79
Katılmıyorum	2.00	1.80-2.59
Kararsızım	3.00	2.60-3.39
Katılıyorum	4.00	3.40-4.19
Kesinlikle Katılıyorum	5.00	4.20-5.00

Araştırma evreninde yer alan denek sayısınınca çoğaltılan anketler araştırmacı tarafından toplanmıştır. Araştırma evrenini oluşturan 112 resmi 38 özel öğretim yapan okulun tamamına ulaşmıştır. Bu okullara ait tüm anketler geri dönmüştür.

3.4.Verilerin Analizi

Araştırmada, bilgi toplama aracı olarak kullanılan anketlere verilen cevaplar kodlanıp “SPSS (Statistical Packace For Social Sciences) for Windows” paket programına tanımlanarak kaydedilmiştir.

Böylece analize hazır hale getirilen bilgiler araştırmanın amacına uygun olarak, yüzde, frekans, t testi, tek yönlü varyans analizi yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırmada, kişisel bilgilerin analizinde yüzde ve frekans, bireysel değerlerin ve örgütsel değerlerin belirlenmesinde aritmetik ortalama, standart sapma değerleri, yüzde ve frekans kullanılmıştır. İlköğretim okulu öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulaması ile ilgili görüşlerinin belirlenmesinde aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanmıştır. İlköğretim okulu öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulaması ile ilgili görüşlerinin cinsiyete, mezun olduğu okula, bransa göre değişip değişmediğinin belirlenmesi için t testi, öğrenim düzeyine, yaşa, kıdeme ve okulda çalışma süresine

göre değişip değişmediğinin belirlenmesi için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Manidarlık testlerinde $\alpha = .01$ ve $.05$ düzeyleri esas alınmıştır. Araştırmada elde edilen aritmetik ortalamaların değerlendirilmesinde ise aşığıdaki tabloda yer alan aralıklar kullanılmıştır.

Tablo 2. Aritmetik Ortalamaların Değerlendirilmesinde Kullanılan Aralıklar Ve Yanıt Ölçeğindeki Karşıılığı

Aralıklar	Yanıt Ölçeğindeki Karşıılığı
	Hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulaması
1.00–1.79	Kesinlikle Katılmıyorum
1.80–2.59	Katılıyorum
2.60–3.39	Kararsızım
3.40–4.19	Katılıyorum
4.20–5.00	Kesinlikle Katılıyorum

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinden anket aracılığı ile elde edilen verilerin analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular ve yorumlar yer almaktadır.

Bu bölümde, bilgi toplama aracı ile toplanan bilgilere uygulanan istatistiksel analizlerden elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre sunularak yorumlanmıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerine ilişkin görüşleri ölçülmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek üzere 30 madde hazırlanmış 150 okulda bulunan, 150 öğretmenin verdikleri cevapların frekans, yüzde ve ortalamaları ile likert tipi anketin ortalamalarının karşılaştırılmasında daha rahat kullanılması açısından dereceleme ölçeği beş eşit parçaya bölünerek her seçeneğe belirlenen puan aralıklarına da tablolarda yer verilmiştir. Her maddeye verilen cevapların dağılımları ile elde edilen bulgular ve buna dayalı olarak getirilen yorumlar aşağıda verilmiştir.

“Klasik Hizmetiçi Eğitim Uygulamasına Göre Daha Verimli Olmaktadır.”

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeylerini belirlemek üzere verilen maddelerden birincisi “Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır.” ifadesi idi. Okul öğretmenlerinin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. “Klasik Hizmetiçi Eğitim Uygulamasına Göre Daha Verimli Olmaktadır.”

Görüşüne İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	33	22.0	4.20-5.00	3.62
	Katılıyorum	67	44.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	24	16.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	13	8.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	13	8.7	1.00-1.79	

Tablo 3’ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi, uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin , “Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, %44.7’sinin “Katılıyorum” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.62 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasındadır. Öğretmenlerin, Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır. “Katılıyorum” sağladıkları görüşünde oldukları söylenebilir. Bu bulgu, Brooks (1999)’un ve Can (2003)’in araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Bu bulgu esas alındığında, öğretmenlerin, eğitim ve öğretim ortamında ilgili uzaktan hizmetiçi eğitimin klasik hizmetiçi eğitimine göre eğitim ve öğretimin verimliliğini artıracığına inanmalarından kaynaklanabilir. Öğretmenlerin tamamına yakınının bu amaçla eğitim ve öğretim ortamında uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmalarına olumlu baktıkları düşünülebilir.

“Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır.”

Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek amacıyla verilen maddelerden ikincisi “Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 4’te verilmiştir.

Tablo 4. “Araç-Gereç Yetersizliği Nedeniyle Eğitim Programlarının Uygulanmasındaki Problemleri Ortadan Kaldırmaktadır. “ Görüşüne İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	26	17.3	4.20-5.00	3.63
	Katılıyorum	76	50.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	21	14.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	21	14.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	6	4	1.00-1.79	

Tablo 4’ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi öğretmenlerin, “Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, %50.7’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’ sı 3.63 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40 - 4.19 dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenler, araç-gereç yetersizliği nedeniyle

eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmakta olduğuna “Katılıyorum” u düşünmektedirler.

Bunun nedeni okullarda görev yapan öğretmenlerin ,okullarında araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmakta düşüncesine ilişkin başlı başına bir konu olması ve okullarda artan yeni araç-gereci takip etmekte duyarlı olmaları olabilir.

“ Fırsat Eşitsizliğini En Aza İndirmektedir.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden üçüncüsü “Fırsat eşitsizliğini en aza indirmektedir.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.“Fırsat Eşitsizliğini En Aza İndirmektedir.”Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Fırsat eşitsizliğini en aza indirmektedir.	Kesinlikle Katılıyorum	29	19.3	4.20-5.00	3.65
	Katılıyorum	68	45.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	27	18.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	24	16.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.03	1.00-1.79	

Tablo 5’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Fırsat eşitsizliğini en aza indirmektedir.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde,

Öğretmenlerin %45.3'ü "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.65 olup, bu ortalama, her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40 - 4.19 dereceleri arasında görülmektedir. Bu bulgu, Taylor (1999)'ın araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Öğretmenlerin, eğitim ve öğretim ortamında Fırsat eşitsizliğini en aza indirdiğine katılınması düşünülmektedir. Bunun nedeni okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim ile bilgisayar uygulamasına ilişkin Fırsat eşitsizliği önemli ölçüde kaldıracağı konusunda olumlu tutumlara sahip olmaları olabilir.

"Katılımcıya, Her Türlü Teknolojiden Yararlanma Olanığı Sunmaktadır."

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden dördüncüsü "Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmaktadır." ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.” Katılımcıya, Her Türlü Teknolojiden Yararlanma Olanığı Sunmaktadır. “ Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	5	3.3	4.20-5.00	3.50
	Katılıyorum	25	16.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	25	16.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	79	52.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	16	10.7	1.00-1.79	

Tablo 6’nın incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %52.7 ’ü “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.50 olup, bu ortalama, her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40 - 4.19 dereceleri arasında görülmektedir. Bu bulgu, Taylor (1999)’ın araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir.

Öğretmenlerin, eğitim ve öğretim ortamında Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmakta olduğunu düşünülmektedir. Bunun nedeni okullarda görev yapan öğretmenlerin Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunma konusunda olumlu tutumlara sahip olmaları olabilir.

“ Katılımcı Merkezli Esnek Eğitim-Öğretim Seçeneği Sağlamaktadır.’

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden beşincisi “Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. “Katılımcı Merkezli Esnek Eğitim-Öğretim Seçeneği Sağlamaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	29	19.3	4.20-5.00	3.84
	Katılıyorum	89	59.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	15	10.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	13	8.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.7	1.00-1.79	

Tablo 7'nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %59.3’i “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.84 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin , Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamasına Katılıyorum değerlendirdiklerini düşünmektedirler.

“ Katılımcılar Arasındaki Kaynak Farklılığını Ortadan Kaldırıp, Tek Kaynak İmkânı Sunmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek amacıyla “Okulda Katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8.“ Katılımcılar Arasındaki Kaynak Farklılığını Ortadan Kaldırıp, Tek Kaynak İmkani Sunmaktadır.” Düzeyine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	43	28.7	4.20-5.00	4.03
	Katılıyorum	85	54.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	12	8.00	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	13	8.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	0	0	1.00-1.79	

Tablo 8’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %54.7’ si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.03 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin , programda tek kaynak kullanılmasına Katılıyorumu düşünmektedirler. Bu bulgu esas alındığında, eğitimlerin tek kaynaktan verilmesine okullarının bütünleştirilmesinde liderlik

yapması gereken eğitim yöneticilerinin çoğunun, bu sürecin en hayati basamağını teşkil eden planlamanın önemine inandıkları söylenebilir.

“Eğitimin kalitesini arttırmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yedincisi “Eğitimin kalitesini arttırmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 9'da verilmiştir.

Tablo 9. “Eğitimin Kalitesini Arttırmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Eğitimin kalitesini arttırmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	30	20.0	4.20-5.00	3.65
	Katılıyorum	64	42.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	32	21.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	22	14.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.3	1.00-1.79	

Tablo 9'un incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Eğitimin kalitesini arttırmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %42.7'si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.65 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir.

Öğretmenlerin uzaktan hizmetiçi eğitim ile eğitimin kalitesinin arttığına katıldığını düşünmektedirler. Bu bulgu eğitim kalitesinin bu yönde olumlu tutumlara sahip oldukları söylenebilir.

“Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemek üzere verilen maddelerden sekizincisi “Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. “Bireysel Öğrenme Sorumluluğu Kazandırmaktadır.”Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	51	34.0	4.20-5.00	3.98
	Katılıyorum	65	43.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	17	11.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	15	10.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.3	1.00-1.79	

Tablo 10'nun incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır. ”maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %43.3'ü “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.98 olup, bu ortalama, her seçeneğe belirlenen puan

aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 dereceleri arasında ve “Katılıyorum” seçeneğinde görülmektedir.

“Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden dokuzuncusu “Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11.“ Konunun Uzmanları Tarafından Hazırlanmış Bilgilerin, Daha Fazla Birey Tarafından Yararlanılmasını Sağlamaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	55	36.7	4.20-5.00	4.12
	Katılıyorum	70	46.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	15	10.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	9	6.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	1	0.7	1.00-1.79	

Tablo 11’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %46.7’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.12 olup; bu ortalama, her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bu gibi çalışmaların uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmalarla daha fazla katılımcıya ulaşmaları konusunda duyarlı oldukları söylenebilir.

“ Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden onuncusu “Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 12’de verilmiştir.

Tablo 12.“Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	64	42.7	4.20-5.00	4.24
	Katılıyorum	70	46.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	7	4.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	7	4.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.3	1.00-1.79	

Tablo 12’nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %46.7’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.24 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 4.20-5.00 (Kesinlikle Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımakta olduğuna Kesinlikle Katıldığını düşünmektedirler.

Bunun nedeni, uzaktan hizmetiçi eğitimiyle zamana bağlı kalmadığı katılımcıya serbestlik tanımakta olduğunun görülmesinden kaynaklanabilir.

‘ Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.’

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı’nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on birincisi “Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 13’te verilmiştir.

Tablo 13.“Mekana Bağımlı Olmayı Ortadan Kaldırarak, Katılımcıya Serbestlik Tanımaktadır.” Düzeyine İlişkin Yanıtların Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	63	42.0	4.20-5.00	4.16
	Katılıyorum	65	43.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	9	6.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	10	6.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 13’ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %43.3 ’üne “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.16 olup, bu ortalama her

seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır desteklenmiş öğretim metotlarının Katılıyorum kullanıldığını düşünmektedirler.

Bunun nedeni, uzaktan hizmetiçi eğitim çalışmalarının teknolojik gelişmelerle olumlu etkilerine inanmaları ve öğretmenlerin eğitim-öğretim teknolojilerini kullanmakta istekli olmalarından kaynaklanabilir.

! Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.’

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı’nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on ikincisi “Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 14’te verilmiştir.

Tablo 14. “ Çalışanların Dinlenme, Eğlenme Gibi Sosyal Gereksinimler İçin Ayırdıkları Zamanını Azaltmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	21	14.0	4.20-5.00	3.22
	Katılıyorum	56	37.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	23	15.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	35	23.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	15	10.0	1.00-1.79	

Tablo 14'ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %37.3'i “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.22 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 2.60-3.39 (Kararsızım) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmakta düşüncesine Kararsız kaldıklarını düşünmektedirler.

‘ Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.’

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on üçüncüsü “Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 15'te verilmiştir.

Tablo 15. “Bilgisayar Ve İletişim Teknolojilerine Bağımlı Olmayı Arttırmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtların Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	27	18.0	4.20-5.00	3.43
	Katılıyorum	55	36.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	28	18.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	36	24.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.7	1.00-1.79	

Tablo 15’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %36.7’si “Katılıyorum ” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.43 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmasına Katılıyorum düşünmektedirler.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların dağılımından anlaşılacağı üzere, gelişen teknoloji karşısında teknolojiye bağlanmanın da beraberinde getirdiğine inanmaktadır.

“Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on dördüncüsü “Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 16’da verilmiştir.

Tablo 16. “Bireysel Öğrenme Sorumluluğu Kazandırmaktadır.”Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	28	18.7	4.20-5.00	3.98
	Katılıyorum	66	44.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	32	21.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	21	14.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 16'nın incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %44.0 ‘ı “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.98 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır. konusuna Katılıyorum düşünmektedirler.

“Katılımcı Açısından, Hizmetiçi Eğitimin Ekonomik Boyutunu Azaltmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on beşincisi “Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17.“Katılımcı Açısından, Hizmetiçi Eğitimin Ekonomik Boyutunu Azaltmaktadır.” Düzeyine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	43	28.7	4.20-5.00	3.81
	Katılıyorum	67	44.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	15	10.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	19	14.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	6	4.0	1.00-1.79	

Tablo 17’nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %44.7 ’si “Katılıyorum ” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.81 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Katılımcı açısından, Hizmetiçi

eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır Katılıyorum destek verildiğini düşünmektedirler.

Bunun nedeni, uzaktan hizmetiçi yöntemiyle Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunun birey tarafından teknolojiyi kullanarak daha az maliyetle kendisini geliştiren hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katılmalarına inandıklarını gösterdiği olabilir.

“MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on altıncısı “MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 18.’ MEB Açısından, Hizmetiçi Eğitimin Ekonomik Boyutunu Azaltmaktadır.’ Düzeyine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan	\bar{X}
				Aralıkları	
MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	53	35.3	4.20-5.00	4.01
	Katılıyorum	64	42.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	18	12.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	12	8.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 18'in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, "MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır." maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %42.7 'si "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 4.01 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir.

Bunun nedeni, uzaktan hizmetiçi yöntemiyle MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunun birey tarafından teknolojiyi kullanarak daha az maliyetle kendisini geliştiren hizmetiçi eğitim faaliyetlerine katmasına inandıklarını gösterdiği olabilir.

" Katılımcıya, Anlamadığı Konuları İsteddiği Kadar Tekrar Etme İmkânı Sunmaktadır."

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on yedincisi "Katılımcıya, anlamadığı konuları istediği kadar tekrar etme imkanı sunmaktadır." ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 19'da verilmiştir.

Tablo 19. “ Katılımcıya, Anlamadığı Konuları İsteddiği Kadar Tekrar Etme İmkânı Sunmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcıya, anlamadığı konuları istediği kadar tekrar etme imkanı sunmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	71	47.3	4.20-5.00	4.31
	Katılıyorum	66	44.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	6	4.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	3	20.	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.7	1.00-1.79	

Tablo 19’un incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcıya, anlamadığı konuları istediği kadar tekrar etme imkanı sunmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %47.3’ü “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.31 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 4.20-5.00 (Kesinlikle Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin gelişen teknolojiye yaralanarak teknolojinin verdiği anlamadığı konuları defalarca tekrar sunmasına Kesinlikle Katılıyorum düşünmektedirler.

Bu bulgu esas alındığında, Öğretmenlerin ilgili teknolojileri etkin kullanmak ve tanımak için ihtiyaç duyulan hizmet içi eğitim çalışmalarında anlamadığı veya anlaşılmayan konularda tekrarlanabilirliğin önemine inandıkları ve bu yönde ihtiyaç duyulan çalışmaların yüksek düzeyde yerine getirildiğine inandıkları söylenebilir.

“ Katılımcı, Kendi Gelişim Sürecini Kendi Takip Edebileceğinden, İsteddiği Anda Konu İlerleyişini Düzenleyebilmektedir.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on sekizincisi “Katılımcı, kendi gelişim sürecini kendi takip edebileceğinden, istediği anda konu ilerleyişini düzenleyebilmektedir.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 20’de verilmiştir.

Tablo 20. “Katılımcı, Kendi Gelişim Sürecini Kendi Takip Edebileceğinden, İsteddiği Anda Konu İlerleyişini Düzenleyebilmektedir.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcı, kendi gelişim sürecini kendi takip edebileceğinden, istediği anda konu ilerleyişini düzenleyebilmektedir.	Kesinlikle Katılıyorum	66	44.0	4.20-5.00	4.31
	Katılıyorum	73	48.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	6	4.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	2	1.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 20’nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcı, kendi gelişim sürecini kendi takip edebileceğinden, istediği anda konu ilerleyişini düzenleyebilmektedir.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %48.7’ü “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.31 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 4.20-5.00 (Kesinlikle Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin gelişen teknolojidten yararlanarak teknolojinin verdiği

hizmetiçi eğitim çalışmalarına katıldığında bildiği konuları hızlı geçerek zaman kaybetmemesine anlaşılması zor veya öğrenmede güçlük çekilen durumlarda kendi konu ilerleyişine Kesinlikle Katılıyorum düşünmektedirler.

“ Katılımcının Bilgi Birikimine Göre İlerlemesine Olanak Vermektedir .”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden on dokuzuncusu “Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir .” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 21’de verilmiştir.

Tablo 21.“Katılımcının Bilgi Birikimine Göre İlerlemesine Olanak Vermektedir.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	F	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir .	Kesinlikle Katılıyorum	54	36.0	4.20-5.00	4.12
	Katılıyorum	71	47.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	17	11.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	5	3.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 21'nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir .” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %47.3 ’ü “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 4.12 olup, bu ortalama her

seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir düşüncesine Katılıyorum uygun olduğunu düşünmektedirler.

Öğretmenlerin, Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermekte olmasında katılımcılara rahatlık sağlamasından kaynaklanabilir.

‘ Katılımcının Bilgi Birikimine Göre Eğitim Almasına Olanak Vermektedir.

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı’nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmincisi “Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 22’de verilmiştir.

Tablo 22 “ Katılımcının Bilgi Birikimine Göre Eğitim Almasına Olanak Vermektedir.” Düzeylerine İlişkin Yanıtların Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir.	Kesinlikle Katılıyorum	50	33.3	4.20-5.00	4.08
	Katılıyorum	73	48.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	19	12.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	6	4.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.3	1.00-1.79	

Tablo 22'nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, "Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir." maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %48.7'si "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 4.08 olup, bu ortalama, her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir konusuna Katılıyorum düşünmektedirler.

Öğretmenlerin, Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermekte olmasında katılımcılara rahatlık sağlamasından kaynaklanabilir düşüncesine paralellik gösterdiğini görülmektedir.

" Katılımcının Hizmetiçi Eğitim Çalışmalarına Bakış Açısında Olumlu Değişim Yapmaktadır."

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi birincisi "Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır." ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 23'te verilmiştir.

Tablo 23. “ Katılımcının Hizmetiçi Eğitim Çalışmalarına Bakış Açısında

Olumlu Değişim Yapmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtların Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	26	17.3	4.20-5.00	3.72
	Katılıyorum	74	49.3	3.40-4.19	
	Kararsızım	34	22.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	14	9.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	2	1.3	1.00-1.79	

Tablo 23’ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %49.3’ü “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.72 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır düşüncesine Katılıyorum düşünmektedirler.

Bunun nedeni, Öğretmenlerin, ilgili teknolojileri kullanırken yaşayabilecekleri her türlü sorun ya da çözemeyecekleri problemler konusunda, bu teknolojiler kullanarak eğitim konusunda değişikliklerin önemine inanmalarından kaynaklanabileceği söylenebilir.

“ Katılımcının, Mesleki Açıdan Kendini Geliştirmesine İmkan Sağlamaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi ikincisi “Katılımcının, mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 24’te verilmiştir.

Tablo 24. “Katılımcının, Mesleki Açıdan Kendini Geliştirmesine İmkan Sağlamaktadır.” Yeterlik Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının, mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	39	26.0	4.20-5.00	3.76
	Katılıyorum	57	38.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	36	24.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	15	10.0	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 24’ün incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının, mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %38.0’ı “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.76 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, Katılımcının, mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır sağlandığını düşünmektedirler.

Bunun nedeni, hizmetiçi eğitimlerinin teknolojik gelişmelerle olan değişimlere ayak uydurma ve yeni konular öğrenme konusunda kendini geliştirmenin önemine inanmalarından olabilir.

“ Katılımcının, Sınıf Ortamında Öğrenme- Öğretme Sürecindeki Etkinliğini Arttırmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi üçüncüsü “Katılımcının, sınıf ortamında öğrenme- öğretme sürecindeki etkinliğini arttırmaktadır.” ifadesi idi.

Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 25'te verilmiştir.

Tablo 25. “ Katılımcının, Sınıf Ortamında Öğrenme- Öğretme Sürecindeki Etkinliğini Arttırmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının, sınıf ortamında öğrenme- öğretme sürecindeki etkinliğini arttırmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	28	18.7	4.20-5.00	3.57
	Katılıyorum	63	42.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	30	20.0	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	25	16.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.7	1.00-1.79	

Tablo 25’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının, sınıf ortamında öğrenme- öğretme sürecindeki etkinliğini arttırmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin “Katılıyorum” seçeneklerini %42.0 oranında işaretledikleri görülmektedir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.57 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin Katılımcının, sınıf ortamında öğrenme- öğretme sürecindeki etkinliğini arttırmakta olduğuna Katılıyorum düşünmektedirler.

Bunun nedeni, eğitim-öğretim esnasında bilgisayar eğitimlerinin önemine inandıkları ve bu amaçla çaba sarf ettikleri düşünülebilir.

‘ Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.’

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı’nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini

belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi dördüncüsü “Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 26’da verilmiştir.

Tablo 26. “ Katılımcının, Teknolojik Gelişmelere Açık Olmasını Sağlamaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	34	22.7	4.20-5.00	3.90
	Katılıyorum	87	58.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	13	8.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	13	8.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 26’nın incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %58.0’ı “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.90 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, teknoloji kullanımı konusunda teknolojiye açık oldukları düşünülmektedirler.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların dağılımına bakıldığında, katılımcıların teknolojiye açık oldukları ileri sürülebilir.

“ Katılımcının, Tteknolojik Gelişmelerle Uyumlu Olmasını Sağlamaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi beşincisi “Katılımcının, teknolojik gelişmelerle uyumlu olmasını sağlamaktadır” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 27’de verilmiştir.

Tablo 27. “Katılımcının, Teknolojik Gelişmelerle Uyumlu Olmasını Sağlamaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının, teknolojik gelişmelerle uyumlu olmasını sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	32	21.3	4.20-5.00	3.90
	Katılıyorum	91	60.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	10	6.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	14	9.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	3	2.0	1.00-1.79	

Tablo 27'nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcının, teknolojik gelişmelerle uyumlu olmasını sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %60.7 'si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.90 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların

yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, teknoloji kullanımı konusunda teknoloji açık ve teknolojiyle uyumlu olduklarını da düşünmektedirler.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların dağılımına bakıldığında, katılımcıların teknolojiye açık olduklarıyla paralellik göstererek uyumlu olmalarında ileri sürülebilir.

“Katılımcılar Tarafından İlgilile Karşılanmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi altıncısı “Katılımcılar tarafından ilgi ile karşılanmaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 28’de verilmiştir

Tablo 28. “ Katılımcılar Tarafından İlgilile Karşılanmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcılar tarafından ilgi ile karşılanmaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	16	10.7	4.20-5.00	3.38
	Katılıyorum	63	42.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	40	26.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	25	16.7	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	6	4.0	1.00-1.79	

Tablo 28'in incelenmesinden anlaşılacağı gibi; Öğretmenlerin, “Katılımcılar tarafından ilgi ile karşılanmaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %42.0'ı “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} 'sı 3.38 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Kararsızım) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, teknoloji kullanımı konusunda katılımcılar tarafından ilgiyle karşılanmakta konusuna Katılıyorum düşünmektedirler.

“ Katılımcıların, Bilgisayar Eğitimi Almak İçin Özel Kurs Vb. Yerlerde Eğitim Alma Arayışına Son Vermektedir.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi yedincisi “Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 29'da verilmiştir.

Tablo 29. “ Katılımcıların, Bilgisayar Eğitimi Almak İçin Özel Kurs Vb. Yerlerde Eğitim Alma Arayışına Son Vermektedir.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir.	Kesinlikle Katılıyorum	37	24.7	4.20-5.00	3.70
	Katılıyorum	64	42.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	23	15.3	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	20	13.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	6	4.0	1.00-1.79	

Tablo 29’un incelenmesinden anlaşılacağı gibi, Öğretmenlerin, “Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %42.7 ’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlediği görülmektedir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.70 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir.

Öğretmenlerin bu maddeye verdikleri cevapların yoğunlaşma düzeyine baktığımızda, katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir konusuna Katılıyorum olarak düşünmektedirler.

“ Katılımcıların Bilgisayar Okur-Yazarlığını Arttırmaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi sekizincisi “Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 30’da verilmiştir.

Tablo 30.“Katılımcıların Bilgisayar Okur-Yazarlığını Arttırmaktadır.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Her puan aralıkları	\bar{X}
Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır	Kesinlikle Katılıyorum	49	32.7	4.20-5.00	4.05
	Katılıyorum	76	50.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	13	8.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	8	5.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	4	2.7	1.00-1.79	

Tablo 30’un incelenmesinden anlaşılacağı gibi, Öğretmenlerin, “Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %50.7’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’si 4.05 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır konusunda Katılıyorum düşünmektedirler.

Uzaktan Hizmetiçi Eğitim uygulamasıyla Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır destelemek konusunda olumlu algılara sahip oldukları söylenebilir.

“ Katılımcının Sürekli Kendini Geliştirmesine Olanak Sağlamaktadır.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden yirmi dokuzuncusu “Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 31’de verilmiştir.

Tablo 31 .“Katılımcının Sürekli Kendini Geliştirmesine Olanak Sağlamaktadır.” Yeterlik Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır.	Kesinlikle Katılıyorum	36	24.0	4.20-5.00	3.84
	Katılıyorum	76	50.7	3.40-4.19	
	Kararsızım	22	14.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	11	7.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	5	3.3	1.00-1.79	

Tablo 31’in incelenmesinden anlaşılacağı gibi, Öğretmenlerin, “Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır.” maddesine verdikleri cevaplar incelendiğinde, Öğretmenlerin %50.7’si “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.84 olup, bu ortalama her

seçeneğe belirlenen puan aralığı ile karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenlerin, Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamakta düşünmektedirler.

“ Katılımcı İçin Ayrılan Süre Yeterlidir.”

Öğretmenlerin Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin düzeyini belirlemek üzere verilen maddelerden otuzuncusu “Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir.” ifadesi idi. Öğretmenlerin bu maddeye ilişkin yanıtlarının dağılımı Tablo 32’de verilmiştir.

Tablo 32. “ Katılımcı İçin Ayrılan Süre Yeterlidir.” Düzeylerine İlişkin Yanıtlarının Dağılımı

Konu	Sıklık Derecesi	f	%	Puan Aralıkları	\bar{X}
Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir.	Kesinlikle Katılıyorum	29	19.3	4.20-5.00	3.60
	Katılıyorum	69	46.0	3.40-4.19	
	Kararsızım	25	16.7	2.60-3.39	
	Katılmıyorum	17	11.3	1.80-2.59	
	Kesinlikle Katılmıyorum	10	6.7	1.00-1.79	

Tablo 32’nin incelenmesinden anlaşılacağı gibi, Öğretmenlerin, “Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir.” maddesine verdikleri cevaplara bakıldığında, Öğretmenlerin %46.0’ı “Katılıyorum” seçeneğini işaretlemiştir. Maddeye verilen cevabın \bar{X} ’sı 3.60 olup, bu ortalama her seçeneğe belirlenen puan aralığı ile

karşılaştırıldığında, 3.40-4.19 (Katılıyorum) dereceleri arasında görülmektedir. Öğretmenler, Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir konusuna Katılıyorum düşünmektedirler.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde; Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin öğretmen görüş ve önerileri konulu araştırmaya ilişkin varılan sonuçlara ve önerilere yer verilmiştir.

5.1.SONUÇ

- Eğitim sürecini daha proaktif hale getirerek öğrenme sürecini maksimum düzeyde yakalamamızı sağlayacak teknolojik gelişmeler öğretmenlerimize öğrenim sürecinde faydalı olmaktadır.
- Öğretmenlerimize bilişsel, duyuşsal gelişmelerin sağladığı teknoloji ile desteklenmiş olup geleceğimiz için atacağımız en sağlam temellerden biri olacaktır. Öğretmenlerimizin teknolojiye olan yatkınlıklarını arttırarak, onların kendilerinde henüz keşfedemedikleri yanlarını ortaya çıkarmalarını belirleyecek, öğretmenlerimizi hızla gelişen dünyaya ayak uydurmalarına destek olmasını sağlayacaktır.
- Eğitim ve Öğretim alanında kabul gören yeni değerler ve uluslararası standartlar doğrultusunda ileri eğitim ve öğretim yöntemlerini kullanarak, dünya standartlarında eğitim imkanı sunabilmek öğretmenlerimizin temel hedefidir.
- Teknolojik gelişmeler dünyada her geçen gün artmakta ve bu artış eğitime direkt olarak yansımaktadır. Eğitim hemen her alanında kullanılan teknoloji, bazı kesimlerce hala tercih unsuru sayılmamakta gerekli bütçe ayrılmamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'nın yapmış olduğu bu çalışmayla eğitime önem verdiği vurgulanmış olmaktadır.

- Bilgisayarın eğitimdeki yerinin öğretmen değil, sadece destekleyici olduğunu vurgulamaktır. Çünkü hem Bireysel Öğrenme Programlarında hem de Uzaktan Eğitim sunumlarındaki en büyük problem eğitimci ile öğrenci arasındaki iletişimin tam kurulamamasıdır. Bir dersi katılımcıya sevdiren, ilgisini arttıran ana unsurun eğitimci olduğu düşünülürse, bu iletişimin önemi daha iyi anlaşılmaktadır.
- Fakat bu sınırlılıkların yanında bilgisayar ve teknolojinin kullanılmaması da büyük bir yanlışlıktır. Bilgisayar Destekli Eğitim, Uzaktan Hizmetiçi Eğitim çalışmaları eğitimciyi takip edecek ve tekrar alıştırmaya destek verecek ölçüde hazırlanması eğitimde büyük önem arz etmektedir. Bilgisayar Destekli Eğitimde dikkat edilmesi gereken önemli bir noktada verilen bir eğitim yanlış anlamaları önleyemeyeceği için daha büyük sorunlara yol açabileceği üzerinde durulması gerektiği vurgulanmaktadır.

5.2.ÖNERİLER

- Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak, Milli Eğitim Bakanlığı'nın uzaktan hizmetiçi eğitim yöntemiyle bilgisayar eğitimi uygulamasına ilişkin aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.
- Uygulanan eğitim klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olduğu için bu eğitime destek verilmeye devam edilmelidir.
- Bu eğitim araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırdığı için sadece bilgisayar eğitimde sınırlı kalmamalı diğer eğitim alanlarına da uygulanmalıdır.
- Fırsat eşitsizliğini en aza indirdiğinden, katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunduğundan, zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırıp, katılımcıya

serbestlik tanıdığından olumlu olarak karşılanmış olup bu çalışmaların sürekliliğinin sağlanması eğitimciler açısından yarar sağlayacaktır.

- Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağladığından eğitimde ki teknolojik gelişmelerin sürekli takip edilecek, böylece eğitimin kalitesi yükselecektir.
- Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son verdiğiinden maddi külfeti yok etmektedir. Bu eğitim ile çeşitli kurslar verilerek eğitimcilerin maddi kaybını en aza indirilmelidir.
- MEB açısından, hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azalttığından .eğitime aktarılan pay ile daha çok eğitimciye ulaşılabilir.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın teknolojik gelişmeler karşısında bu gibi eğitimlere daha çok önem vermelidir.

Araştırmacılara yönelik olarak aşağıdaki öneriler yapılabilir.

- Bu araştırma İstanbul ili Gaziosmanpaşa ilçesi ilköğretim okullarında görevli öğretmenler ile sınırlıdır.Araştırmanın Türkiye genelinde yapılması farklı sonuçların ortaya çıkmasına neden olacaktır.
- Bu çalışmada kamu ve özel okullarında yapılmıştır.Diğer kamu kurumlarında, örgütlerle karşılaştırmalı olarak araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- ALESSI, S.M.; & TROLLIP, S. R. 1985. *Computer-Based Instruction Methods and Development (2nd ed.)* Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc.
- ALESSI, S.M.; & TROLLIP, S. R. 1991. *Computer - Based Instruction Methods and*
- ALKAN, C. 1998. *Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitimin Kavramsal Boyutları*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakóltesi Yayınları.
- BLOOM, B. S. 1956. *Taxonomy Of Educations Objectives*. Newyork: David McKay.
- BRUNER, J. S. 1973. *Beyond The Informations Given*. Newyork: Norton.
- DEMİRAY, U. 1999. *Kuruluşunun 5. Yılında Açıköğretim Lisesi İle İlgili Çalışmalar Kaynakçası 1992 - 1997*. Ankara: Eğitim Teknolojisi Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Development (2nd ed.)* Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc.
- ERDOĞAN, İrfan (2000) *Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği,Sistem Yayıncılık,İstanbul*.
- ERGİN, Demirali (1996) *İnsan Kaynakları Yönetimi, İ.Ü. Ders Notları, İstanbul*.
- FINDIKÇI, İlhami (1999) *İnsan Kaynakları Yönetimi, Alfa Basımevi, İstanbul*.
- İPEK, İ. 2001. *Bilgisayarla Öğretim – Tasarım, Geliştirme ve Yöntemler*. Ankara: Tıp Teknik Kitapçılık.
- KEARSLEY, G. 1989. *Artifical Intelligence and Instruction – Applications and Methods* Reading, MA: Addison-Wesley.
- SABUNCUOĞLU, Zeyyat (1997) *Personal Yönetimi, Furkan Ofset, Bursa*.
- TAYMAZ, Haydar (1997) *Hizmetiçi Eğitim, TAKAV Matbaası, Ankara*.
- VAROL, A.; ALKAN, C. 1997. *Eğitimde İnternetin Yeri. Elazığ: Türk Cumhuriyetleri ve Asya Pasifik Ülkeleri Uluslararası Eğitim Sempozyumu*.
- YÜKSEL, Öznur (1998) *İnsan Kaynakları Yönetimi ,Gazi Kitabevi, Ankara*.

EK 1

Aşağıda, bireysel bilgilerinize ilişkin sorular sorulmuştur. Her soru için uygun bulduğunuz seçeneğin başlangıcındaki parantezin içerisine çarpı (X) işareti koyunuz. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız.

1.	Cinsiyetiniz:	
	☐	Bayan
	☐	Erkek
2.	Yaşınız	
	☐	25 yaş ve aşağısı
	☐	26-30 yaş arası
	☐	31-35 yaş arası
	☐	36-40 yaş arası
	☐	41 yaş ve yukarısı
3.	Meslekteki kıdeminiz:	
	☐	5 yıl ve aşağısı
	☐	6-10 yıl arası
	☐	11-15 yıl arası
	☐	16 yıl ve yukarısı
4.	En son mezun olduğunuz okul:	
	☐	Önlisans
	☐	Lisans
	☐	Lisansüstü
	☐	Diğer
5.	Çalışma Alanınız	
	☐	Sınıf Öğretmenliği
	☐	Branş Öğretmenliği
6.	Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasına katıldınız mı?	
	☐	Evet
	☐	Hayır
7.	Milli Eğitim Bakanlığı örgün Hizmetiçi Eğitim çalışmalarına katıldınız mı?	
	☐	Katıldım
	☐	Katılmadım
8.	Yöneticilik durumunuz	
	☐	Yapmadım
	☐	Yaptım
	☐	Yapıyorum

EK 2

Aşağıda Milli Eğitim Bakanlığı'nın Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulamasına ilişkin ifadeler bulunmaktadır. Lütfen bu ifadelere, katılma derecenizi (1) "Kesinlikle Katılmıyorum" dan (5) "e Kesinlikle Katılıyorum" a doğru işaretleyiniz.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Yöntemiyle Bilgisayar Eğitimi Uygulaması;		1	2	3	4	5
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Klasik hizmetiçi eğitim uygulamasına göre daha verimli olmaktadır.					
2	Araç-gereç yetersizliği nedeniyle eğitim programlarının uygulanmasındaki problemleri ortadan kaldırmaktadır.					
3	Fırsat eşitsizliğini en aza indirmektedir.					
4	Katılımcıya, her türlü teknolojiden yararlanma olanağı sunmaktadır.					
5	Katılımcı merkezli esnek eğitim-öğretim seçeneği sağlamaktadır.					
6	Katılımcılar arasındaki kaynak farklılığını ortadan kaldırıp, tek kaynak imkanı sunmaktadır.					
7	Eğitimin kalitesini arttırmaktadır.					
8	Bireysel öğrenme sorumluluğu kazandırmaktadır.					
9	Konunun uzmanları tarafından hazırlanmış bilgilerin, daha fazla birey tarafından yararlanılmasını sağlamaktadır.					
10	Zamana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.					
11	Mekana bağımlı olmayı ortadan kaldırarak, katılımcıya serbestlik tanımaktadır.					
12	Çalışanların dinlenme, eğlenme gibi sosyal gereksinimler için ayırdıkları zamanını azaltmaktadır.					
13	Bilgisayar ve iletişim teknolojilerine bağımlı olmayı arttırmaktadır.					
14	Bireysel öğrenme alışkanlığı olmayan katılımcıya, yeterince fayda sağlamamaktadır.					
15	Katılımcı açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.					
16	MEB açısından, Hizmetiçi eğitimin ekonomik boyutunu azaltmaktadır.					
17	Katılımcıya, anlamadığı konuları istediği kadar tekrar etme imkanı sunmaktadır.					
18	Katılımcı, kendi gelişim sürecini kendi takip edebileceğinden, istediği anda konu ilerleyişini düzenleyebilmektedir.					
19	Katılımcının bilgi birikimine göre ilerlemesine olanak vermektedir.					
20	Katılımcının bilgi birikimine göre eğitim almasına olanak vermektedir.					
21	Katılımcının Hizmetiçi eğitim çalışmalarına bakış açısında olumlu değişim yapmaktadır.					
22	Katılımcının, mesleki açıdan kendini geliştirmesine imkan sağlamaktadır.					
23	Katılımcının, sınıf ortamında öğrenme- öğretim sürecindeki etkinliğini arttırmaktadır.					
24	Katılımcının, teknolojik gelişmelere açık olmasını sağlamaktadır.					
25	Katılımcının, teknolojik gelişmelerle uyumlu olmasını sağlamaktadır.					
26	Katılımcılar tarafından ilgi ile karşılanmaktadır.					
27	Katılımcıların, bilgisayar eğitimi almak için özel kurs vb. yerlerde eğitim alma arayışına son vermektedir.					
28	Katılımcıların bilgisayar okur-yazarlığını arttırmaktadır.					
29	Katılımcının sürekli kendini geliştirmesine olanak sağlamaktadır.					
30	Katılımcı için ayrılan süre yeterlidir.					